

SEKTÖR TOPLANTISI

14 Haziran 2008

Marmaris

© Tüm hakları saklıdır. TMMOB Maden Mühendisleri Odası'nın yazılı izni olmaksızın bu kitap yada kitabın bir kısmı herhangi bir biçimde çoğaltılamaz.

Oda Yayın No: : 150
ISBN : 978-9944-89-671-9
Teknik Hazırlık : Ayhan Çınar
Baskı : Gurup Matbaacılık, 0312 384 73 44-45
İsteme Adresi : TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Selanik Cad. 19/4 • Kızılay/ANKARA
Tel : 0312 425 10 80 • Fax: 0312 417 52 90
İnternet Adresi : www.maden.org.tr
Elektronik Posta : maden@maden.org.tr

Önsöz

Maden Mühendisleri Odası, insanı ve insan emeğini merkeze koyan, bir yandan madencilik faaliyetlerinde kamunun etkin gözetim ve denetimini sağlarken, diğer taraftan söz konusu faaliyetlerin çevre ve ekosistemlerin korunmasını da gözetken, temel olarak ekonomik kalkınmaya ve yoksulluğun azaltılarak gelir dağılımının düzeltilmesi hedeflerine yönlendirilen bir “ulusal madencilik politikası” oluşturmanın, gerek toplumun yararı gerekse madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece büyük önem taşıdığı görüşündedir.

Odamızın Ana Yönetmeliğinde;

-Üyelerinin bilimsel ve teknik etkinliğini artırmak, mesleki, sosyal ve kültürel etkinliklerde bulunmak, araştırma grupları oluşturmak, geziler düzenlemek, kongre, seminer, sempozyum, çalıştay, panel ve benzeri toplantılar yapmak,

-Ülke sorunları ve ortak mesleki çalışmaların sürdürülmesinde TMMOB'ye bağlı odalar, sendikalar, diğer meslek ve demokratik kitle örgütleri, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak ve ortak kararlar almak” şeklinde görevler bulunmaktadır.

Bu amaçla Odamız, 54 yıllık birikimini sektörde yer alan diğer kurum ve kuruluşlarla paylaşmak ve özellikle son yıllarda madencilik sektörünün karşılaştığı sorunları sektör çalışanları ile birlikte tartışmak ve çözüm önerileri getirebilmek amacıyla, 13.06.2008 tarihinde MARMARİS'te bir toplantı düzenlemiştir.

Odamız, üyeleri ve madencilik sektörünün diğer bileşenleri arasında bir anlamda köprü görevi üstlenmekte ve madenlerimizin

ülke halkının yararına kullanımı doğrultusunda politikalar üreterek bunları harekete geçirmek için birçok eylem ve etkinliğin içinde yer almaktadır. Sektör toplantısı da bu etkinliklerden biri olarak hayata geçirilmiştir.

Toplantı süresince sektör temsilcileri ve çalışanları yaşadıkları sorunları dile getirmiş, bu sorunlara karşı ortak bir tavır alınmasının gereği vurgulanmıştır. Özellikle hammadde ihracatına dayanan politikalar, doğalgaza ve ithal kömüre dayalı politikalar nedeniyle sektörde daralma olduğu ve bu durumun sektörün gelişmesine engel olduğu bir kez daha ortaya konmuştur.

Odamız, doğal kaynaklarımızın öncelikli olarak kullanılmasını her ortamda savunmaktadır. Madencilikte üretimin bilim ve akla uygun olarak, gelişmiş mühendislik teknolojileri kullanılarak ülke halkının çıkarları doğrultusunda planlanmasını önemsemektedir. Sektörün ortak sorunları olan teşvikler, kaynak kaybının önlenmesi, iş güvenliğinin sağlanması, meslek içi eğitimler, staj sorunu ve mühendislerin özlük hakları gibi sorunlara sektörle birlikte ortak çözüm aramayı da önemli bir görev olarak kabul etmektedir.

Bu toplantının sektörle birlikte bu sorunlara çözüm aramak amacıyla yapılması önemli bir adımdır. Ülkemizin ve sektörün sorunlarına çözüm arama konusunda diyalogun önemini kavrayarak toplantıya katılan sektör çalışanlarına ve meslektaşlarımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz.

YÖNETİM KURULU

SEKTÖR TOPLANTISI

MARMARİS - 14.06.2008

Oturum Başkanı: Murat TURAN

Madencilik sektöründeki sivil toplum kuruluşlarının değerli yöneticileri, başkanları, üniversitelerimizin değerli temsilcileri, hepinize hoş geldiniz diyorum organizasyon adına.

Değerli katılımcılar, bu sektör oturumunu iki aşamalı olarak gerçekleştireceğiz. Birinci aşaması saat 12.30'da sonuçlandırılacak. İkinci aşama ise 14.00'te başlayıp muhtemelen 16.00 civarında bitireceğiz.

Bu organizasyonun içinde sektör adına konuşacak arkadaşlarımızın

doğaldır ki kendi kuruluşlarının öznel sorunları vardır, bu sorunlar elbette ki önemlidir, ancak böyle bir platformda, böyle bir ortamda kendi özel sorunlarımızdan çok sektörün genel, ortak paydaları olan sorunları üzerine eğilirsek umuyorum ki çok daha yararlı olacaktır. Ayrıca eleştirileri yapan arkadaşlarımızdan talebim o eleştirilerinden sonra önermelerini de birlikte yapmaları sanıyorum gelecek çalışmalarımız için çok yararlı olacaktır.

Ben iki noktanın altını çizip devam edeceğim.

Buradaki yapacağımız konuşmalar görüntülü ve sesli kayıt altına alınmakta bu nedenle konuşmacı arkadaşlarımızın önce kendilerini tanıtmaları, hangi örgüt adına ve o örgütteki görevlerini de belirterek ifade ederlerse sanıyorum özellikle de basınımız bundan yararlanacak ve onlar görüntülü olarak da ayrıca bu konuşmaları kayda alacaklar.

Değerli arkadaşlarım, hepimiz bu sektörün içinde ama farklı kulvarlarda görev yapmaktayız. Elbette ki bu görevlerimiz sırasında temel sorumluluğumuz bağlı olduğumuz örgütün tabanına, örgüt mensuplarının hak ve menfaatlerine yöneliktir. Ama böyle bir ortamda bu elbette ki bizim sorunumuzdur ve buna çözümler bulmak sorumluluğumuz vardır, ama burada bir de ortak paydalarımızın olduğu gerçeğidir. Biz bunlara çözüm ararken özeleştirimizi de yapmak durumundayız.

Bu sorunlarımız bilebildiğim kadarıyla yıllardır devam eder ve buradaki arkadaşlarıma baktığımda bu arkadaşlarım gerçekten özveriyle yıllarını bu sektöre vermişlerdir ve çaba koymuşlardır. Hala da bu çabaları devam etmektedir. Ama ne yazık ki bu uğraşılara, bütün bu çabalara rağmen sektörün sorunları azalacağına, tükeneceğine demiyorum azalacağına giderek yumak gibi büyümektedir.

O zaman şu eleştiriyi yapmak durumundayız. Neden? Burada bir yanlışlık varsa bu yanlışlığı burada irdelemek zorundayız, bir yerde hata mı yapıyoruz? Bizden gelen hatalar var mı, bunu açık yüreklilikle ifade etmek durumundayız. Çünkü bu özeleştiri, bundan sonraki çalışmalarımıza ışık tutacaktır.

Değerli meslektaşlarım, örgütlerin saygıdeğer başkanları, yöneticileri, hepimiz biliyoruz, 21. yüzyılın bu aşamasında bütün dünyada

madencilik sektöründe beklenenin de ötesinde büyük gelişmeler olmaktadır. Sanayi aşamasına yeniden girmiş olan endüstriyel devrimini gerçekleştirmiş olan ülkelerin madencilğe olan talepleri, özellikle metalde enerji hammaddelerine olan talepleriyle bütün dünyada madencilğin farklı bir boyuta doğru gittiğini gösterirken, ülkemizde adeta madencilği yok varsayan politikaları elbette ki kabul etmemiz mümkün olmayacaktır.

Biz burada bugün, sektörümüzün içinde bulunduğu bu açmazların nedenlerini tartışırken önermelerimizi de beraber yapacağız, ileriye dönük neler yapabileceğiz, neler yapmalıyız bunları konuşacağız.

Ben sözü fazla uzatmadan sizlere aktaracağım, ama bir noktayı daha hatırlatmak istiyorum. Bu mekanı bize açan MTA'nın değerli genel müdürüne, yetkililerine ve çalışanlarına, bu toplantıyı organize eden ve ev sahipliğini yapan, bu organizasyonun mutfağında olan değerli arkadaşlarıma özveriyle çaba koyan arkadaşlarıma, sizler adına teşekkür ediyorum ve onlara bundan sonraki çalışmalarında başarılar diliyorum.

Bu toplantıyı düzenleyen Maden Mühendisleri Odamıza (MMO) ilk sözü vermek istiyorum, onlar bu toplantıyı düzenlerken amaçları neydi, nasıl bir sonuç bekliyorlar, onlardan dinlemek isteriz, buyurun Sayın Başkan.

MEHMET TORUN (*Yönetim Kurulu Başkanı*)

Teşekkürler Sayın Başkan.

Hepinize Odamız adına öncelikle teşekkür ediyorum, davetimizi kırmadınız, bizlerle beraber oldunuz.

Değerli meslektaşlarım, sektörün değerli temsilcileri, bu toplantının MTA tesislerinde yapılmasının amacı; hem MTA'nın güzide bir kamu kuruluşu oluşu, madenlerimizin aranması aşamasında 1935' ten beri ciddi bir emek harcaması, katkı koyması, ikincisi de bu bulunduğu mekanın , bu tesislerin MTA'nın elinden alınmaya çalışılması aşamasında sizleri burada biraz daha duyarlı olmaya, birlikte olmaya davet etmektir. Tabii biliyorduk buranın sıkıntıları var, zorlukları var, en azından ulaşım zorlukları vardır, ama şunu da biliyorduk ki madenciler her türlü zorluğa alışık. Bizlerin eksiklerini, yapacağımız noksanları fazla öne çıkarmayacaklardır, hoş göreceklere ve bu anlamda da sizlerle birlikte olduk.

Bu toplantıyı düzenlerken amacımız şuydu; MMO'nun 54 yıllık geçmişiyle birlikte bir misyonu, bir vizyonu var. Bu aşamada özellikle ülke madenciliğinin içinde bulunduğu sıkıntılı durumla ilgili de tespitleri, önerileri var. O tespit ve önerileri ilk ağızdan yönetim kurulu adına, örgütümüz adına sizlerle paylaşmak, sizlerin sorunlarını da biliyoruz ama yine de birlikte değerlendirmek, ortaklaşabileceğimiz, birlikte olabileceğimiz, yol alabileceğimiz sorunları, başlıkları tespit etmek ve o doğrultuda da hareket etmek amacıyla bu toplantıyı düzenledik.

Tabii her örgütün kendi tabanına, kendi üyelerine karşı sorumlulukları var. MMO'nun da 12 bin üyesine karşı sorumlulukları var ve bu sorumlulukları danışma kurullarında, genel kurullarında süzerek bir politika manzumesi şeklinde düzenler ve bunu kamuoyuna deklare eder, kamuoyuyla paylaşır. Burada biz aslında tarafız, ama sektöre karşı bir taraf değil, hep birlikte bu ülkenin geleceği için, madenlerimizin ülke halkının, ülkenin yararına kullanımını için yapılacak olan her türlü etkinlikte, müdahalede. Odamızın da birlikte ve sizlerle birlikte olacağından kimsenin şüphesi olmasın. Ancak doğaldır ki bir

emek örgütü olan MMO'nun bazı önceliklerinin, sektördeki bazı kurum ve kuruluşlarla birebir aynı olması beklenemez, bunu da doğal karşılamak gerekir diye düşünüyorum.

Odamız genel anlamıyla antiemperyalist, antifaşist bir çizgidedir. Savaşa karşıdır, barışı savunur, insanca bir yaşam için, insanca bir dünyanın gerekliliğini savunur ve elinden geldiğince de bu mücadelede yerini alır. Bunu yaparken basın açıklamalarıyla, basın toplantılarıyla, gerektiğinde eylemlerle, alanlardaki etkinliklerle bunları gösterir. Bunları yaparken de arkasında çok ciddi bir destek bulur.

Odamız 54 yıllık tarihinde bazı öncelikleri vurgularken itirazlar olmuştur, karşı çıkmalar olmuştur ama hiçbir zaman da çok ciddi olumsuz bir tepkiyle karşılaşmamıştır bu önermelerinde, çünkü hep kamu yararını, halkın yararını düşünmüştür. Hiçbir zaman bireysel veya kurumsal bir çıkar gözetmemiştir. Bugün de, yarın da böyle olacaktır.

Aslında ben tekrar teşekkür etmek istiyorum. Sektör, Odaya her zaman sahip çıkmıştır. Kongrelerimizde, çalıştaylarımızda, sempozyumlarımızda bunu görüyoruz.

Her davetimize icabet ederek bizleri yalnız bırakmayan sektör çalışanlarımıza, meslektaşlarımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde, genel alanda yaşanan sorunlar madencilik alanına da yansıyor. Hammadde ihracatına dayanan politikalar, doğalgaza dayalı politikalar, ithal kömüre dayalı politikalar, ne yazık ki sektörün daralmasına ve istenildiği gibi gelişmemesine neden olmaktadır.

Bu konudaki önerilerimiz, görüşlerimiz açıktır. Ülkenin kaynaklarının öncelikli olarak kullanılmasını MMO önemser ve bunu her platformda savunur. Odamız üretimden yanadır. Odamız; üretimin bilim ve akla uygun olarak, mühendislik teknolojisi kullanılarak ve baştan dediğimiz gibi kamu yararı doğrultusunda, yani ülke halkının ve ülkenin çıkarları doğrultusunda planlanmasını önemser. Hepimizin bildiği gibi madenler tükenen kaynaklardır. Yerine konulamayan kaynaklardır, bu anlamda çok ciddi planlanması gerekir, bir gramının

bile heder edilmeden ekonomiye kazandırılması önemlidir.

Yanlış uygulamalara yasal olarak itirazlarımızı yaparız, örneğin it-hal kömüre karşı ve rehabilitasyon projesindeki uygulamalarla ilgili yasal itirazlarımızı yaptık, bunları da takip ediyoruz, bundan da sizleri bilgilendirmek isteriz.

Ortak sorunlarımız vardır; örneğin sektörün teşvik edilmesi gibi, sektördeki iş güvenliğinin sağlanması gibi, meslek içi eğitimlerin yapılması gibi, staj sorunlarımız gibi, mühendislerin özlük hakları gibi. Sayın Başkanımızın dediği genel sorunlarda ortaklaşabileceğimiz bir yöntemin, bir pozisyonun bulunmasını belirlemek görevdir diye düşünüyorum. Bu anlamda bu ilk toplantı olabilir, gelecekte bunları genişletebiliriz, detaylandırabiliriz. Bu anlamda bir tanışma toplantısı denebilir. Gerçi biz tanışıyoruz ama ilk defa böyle bir toplantı yapılıyor. Dolayısıyla burada çok hemen bir sonuç bildirgesi beklemek doğru olmayabilir, ama ben diyalogun önemli olduğuna inanıyorum. Bu amaçla da ortaklaşabileceğimiz çözümlerde birlikte olmak amacıyla şimdiden hepimize tekrar teşekkür ediyorum, hoş geldiniz diyorum.

BAŞKAN

Değerli Yöneticiler. Söz almak isteyenlere söz vereceğim. Bu aşamadan sonrası sizin tamamen gayretlerinize bağlıdır. Demin başlangıçta da vurguladığım gibi ancak arkadaşlarımdan benim özellikle altını çizerek istediğim konu, eleştiriler ve arkasından hemen önermeler, ne yapmalıyız? Nasıl çözümler bulmalıyız? Bunu da beraber getirirsek yararlı olur. Buyurun söz isteyenlere hemen sırayla söz vereceğim.

İsterseniz şöyle açalım: Ben madencilik sektörü deyince üç aşamalı bir yapı düşünüyorum. Nedir bu? Bir tanesi emek, yani işçi kesimi. Bir tanesi sermaye, işveren, bu işe yatırım yapan grup, bir üçüncüsü kamu ve üniversiteler, odalar, bu sektördeki resmi kurumlar. Bu nedenle isterseniz başlangıç olarak önce işçi kesimine dönelim, aramızda sanıyorum Türkiye Maden İş Sendikası adına bulunan arkadaşlarımız var, söz sizin buyurun.

ORHAN ÇAKIR (Türkiye Maden İşçileri Sendikası Danışmanı)

Teşekkür ederim Sayın Başkan. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği gibi 1475 sayılı eski İş Kanunu, 2003 yılında yürürlükten kaldırılmış ve yerine 4857 sayılı yeni İş Kanunu getirilmiştir. Değişiklik Yargıtay tarafından oluşturulan içtihatların maddelere işlenmesi ve bazı tanım ve rakamların uluslararası sözleşme ve mevzuata yaklaştırılmasından ibarettir. Bunların dışında yasanın ikinci maddesi kapsamına alt işveren kavramı dahil edilmiştir. Buna göre asıl iş bölünerek alt işverenlere verilemez. Yani taşeron olarak alınacak iş, işverenin işyerinde yürüttüğü mal ve hizmet üretimine ilişkin işin yardımcı işlerinde, örneğin güvenlik, yemek, nakliye gibi yardımcı işlerde olabilir asıl işlerde olamaz.

Buna rağmen son yıllarda özellikle büyük ölçekli kamu kurum ve kuruluşlarıyla özel kesimde işverenlerin büyük bir bölümü, maden üretimiyle cevher zenginleştirme gibi asıl işlerini alt işverenlere yaptırmaya başlamışlardır. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) eski başkanlarından Sayın Refik Baydur, 1993 yılı temmuz ayında şunları söyledi: “İşyerlerinde kullanılan taşeronlar gelecekte sanayinin mafyasıdır.” İşverenler, kendilerince yakın tehlikeyi bertaraf edebilmek için taşeronluğun neden olacağı tehlikeleri henüz göremiyorlar.

Refik Baydur yine 1997 yılında da şunları söylüyordu: “Hatırlayacaksınız, ben taşeronlaşmanın istikbalin mafyasını doğuracağını söylemiştim. Yine söylüyorum, doğurmuştur da,” şeklindeki açıklamalarının bugün ülkemizde büyük ölçüde birebir gerçekleştiğini görmek ve söylemek mümkündür.

Özellikle kamuda genel yatırım ve finansman kararlarıyla getirilen işçi alımları kısıtlamaları hizmet alım ihale yöntemini teşvik etmektedir. İşverenlerin asıl işlerini alt işverenlere yaptırmalarının temel nedeni olarak ileri sürdükleri husus, ucuz işçilik nedeniyle maliyetlerin düşürülmesi iddiasıdır. Bu iddia ve görüşlere katılmak mümkün değildir. Zira son 10 yıl içerisinde kamu kesimi toplu iş sözleşmelerinde dayatılan taban ücretlerinin düşük tutulması ilkesi nedeniyle bugün işyerlerinde yeni işe alınacak işçilerin ücretleri asgari

ücretin çok az üzerindedir. Kamuda emekli olan işçilerin yerine yeni işçi alımı yapılmasıyla işletmelerin işçilik maliyetleri de büyük oranda düşecektir. Bunun için aracıya gerek yoktur. Kamu ihtiyacı olan işçiyi bizzat kendisi alabilmelidir. Asıl neden ucuz işçilik ve işçilik maliyetlerinin düşürülmesi değil, sendikal örgütlenme ve toplu pazarlık haklarının ortadan kaldırılmasıdır.

Alt işveren ilişkisinin olağanüstü boyutlarda yaygınlaşması, emek piyasasının parçalanmasına, sendika ve örgütlenme hakkının fiilen kullanılamaz duruma gelmesine neden olmaktadır. Alt işveren uygulamaları, kayıt dışı istihdamın hızla yaygınlaşmasının da önemli nedenlerinden biridir.

Aslında ister kamu, ister özel sektörde olsun gerçek anlamda norm kadro ile çalışılmıyorsa işçi sayısında büyük bir değişiklik de yaşanmamaktadır. Asıl işverenin işçi sayısı azalırken, alt işverenin işçi sayısı da hızla artmaktadır. Örneğin, 1990'lı yıllarda 25 bin civarında işçi çalıştıran bir kamu kuruluşunda o günlerde taşeronda çalışanların sayısı 2 bin civarındaydı. Bugün ise o kamu kuruluşunda çalışan işçi sayısı 8 bin civarındadır, alt işverende çalışanların sayısı ise 15 bine yükselmiştir.

AB yolundaki ülkemizde AB normlarına uymayan, AB sosyal şartlarında öngörülen örgütlenme özgürlüğü ve toplu pazarlık hakkı önündeki engellerin kaldırılması gerekmektedir. Bu nedenle mevcut İş Yasasındaki bu düzenlemenin yeniden ele alınması ve her kesimce

anlaşılabilir, uygulanabilir bir düzenlemenin acilen yapılması gerekmektedir.

Hazine Müsteşarlığı ve Kamu İhale Kurumu gibi kurumların yayınladıkları mevzuat ve düzenlemelerin örgütlenmenin ve toplu pazarlık hakkının ortadan kaldırılmasını temin eden bir nitelikte olması gerekir.

Sonuç olarak alt işveren uygulamaları, salt işgücü maliyetinin düşürülmesi, yasal yükümlülüklerden kaçınma, yasadışılığın ileri bir aracı olmaktan çıkarılmalıdır. İnsanların çaresizliğinin ve yoksulluğunun istismar edilerek köle gibi çalıştırılması ve her an işini kaybetme korkusu, işçilerin hak ve özgürlüklerini de ortadan kaldırmakta, emek piyasasını parçalamakta, sendika ve örgütlenme hakkını kullanılamaz duruma getirmektedir.

AB üyeliğiyle birlikte hak ve özgürlüklerin sonuna kadar yasal çerçevede kullanılabilmesi, daha ekonomik, katılımcı ve paylaşımcı bir ortamın yaratılacağı iddialarının dillerden düşmediği bugünlerde, örgütlenme ve toplu pazarlık hakkının yok edilmeye çalışılması büyük bir çelişkidir.

Biz Türkiye Maden İşçileri Sendikası olarak kamu ve özel işyerlerinde tüm işverenlere açık yürekle sesleniyorum. Biz iş sağlığı ve iş güvenliği kurallarına uyularak ülkemizdeki madenlerin çalışmasını istiyoruz. Üretim ve yatırımdan yanayız. İşyerlerinin kapanmaması, örgütlenme ve toplu pazarlık hakkının temini, kayıt dışılığın sona erdirilmesi ve mafyalaşmanın önlenmesi için üzerimize düşen neyse bunu sizlerle paylaşarak ortadan kaldırmaya hazırız. Hak ve özgürlüklerin insan onuruna yakışır bir şekilde kullanılabilmesi bir ülkede örgütlenmeden ve sendikalardan korkulmaması gerektiğini göstereceğinize yürekten inancımızı bir kez daha tekrarlıyoruz. Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN

Teşekkür ederim sendika temsilcisi arkadaşşıma. Evet, söz isteyenleri ben kaydediyorum, Sayın Cemil Ökten buyurun.

CEMİL ÖKTEN

Ben özellikle değerli Oda Başkanının şahsında ve aynı zamanda buradaki katılımcı arkadaşlarımıza sektörümüz, yani özel sektör adına teşekkürü bir borç bildiğimi ifade etmek isterim.

Gerçekten sektörün çok önemli ihtiyacı olduğu birlik konusunda bu adımı atmış olması, inanıyorum ki gelecekte sektörümüzün dış etkenlerle mücadelesinde yeni bir açılım getirecektir. Uzunca bir zamandır sektörün bu ihtiyacı ortada, fakat bugüne kadar çok sağlıklı şekilde mücadele edebildiğimizi söylemek pek mümkün değil. O nedenle bu teşekkürümü lütfen kabul ediniz, gerçekten sektör adına çok önemli bir açılım getirmiş oluyorsunuz.

Şimdi ben Murat Beyin ve Mehmet Beyin de söyleminden yola çıkarak devam etmek istiyorum. Sektörün mutlaka farklı örgütleri, farklı tabanlara yönelik birtakım örgütleri olacaktır. Ancak bütünlük açısından ulusal açıdan baktığımız zaman, sürdürülebilirlik açısından baktığımız zaman aslında çok farklı yönlerde durmuyoruz. Tabii özel sektör de, kamu da, odalar da, sendikalar da aslında temel bileşenimiz eğer doğru bir nokta ise çok da ayrı yönlerde değiliz. Yani yol ve yöntemlerde birtakım farklılıklardan bahsedilebilir, bunlar tartışılabilir, ama mutlaka bir ayrılık içinde olmamız gibi bir sonuç çıkarmamız ya da uzlaşamayacağımız gibi bir kanaat oluşması bence doğru değil. Belki yapmaya çalışmamız gereken bu uzlaşmayı maksimum ölçüde nasıl yapabileceğimizi tartışmak, bugünkü toplantıda zannediyorum bunun yararı olur. Çünkü kaçınılmaz olarak buradaki bütün söylemler sektöreliliğin ötesinden yukarıya doğru taşındığı zaman Türkiye'nin bir genel probleminin çözümü ya da sorunu olarak ele alınması gereken problemler. Hiçbirimiz de bu ülkenin dışında kendimizi konumlandıramayacağımıza göre, bugünkü problemleri bu bakış açısıyla değerlendirmek zorundayız. O nedenle de sadece sermayeyi temsil ediyorsak ya da özel sektörü temsil ediyorsak kendi penceremizden bakarak uzun süreli bir çözüm üretmemiz ya da kalıcı bir çözüm üretmemiz mümkün değil.

Böyle baktığımız zaman birlikteliğin önemi arkadaşlarca değeren-

dirildi. Yani sektör mutlaka birlikte hareket etmek zorunda ki, bugün üzerinde olan ciddi baskılardan, uluslararası etkilerden kendini koruyabilsin ve olumlu anlamda sonuç alabilsin. Ama gerçekten bu birlikteliği kendi bünyemizde yaşıyor muyuz diye geriye doğru baktığımızda pek yaşandığı söylenemez. Yani her sivil toplum örgütü ya da farklı örgütlenmeler kendilerine farklı bir konumdaymış gibi bir algılama içerisindedir. Tabii bu ne kadar doğru, bunun gerekçeleri ne kadar doğru diye sorgulamak gerek. Odanın ya da diğer sivil toplum örgütlerinin bazılarının madenciliğin yapılmasında kamu yararı gereği vardır ibaresi, özel sektörün tamamen dışlanması ve kamu eliyle madenciliğin yapılması şeklinde algılanıyor. Ben kendi adıma bunun böyle olmadığını biliyorum, ama sektörde bu birlikteliğin devamı açısından bunun açıklanmasına karşılıklı olarak burada bir amacın tarifinde, kelimelerin tanımında ve bunun ölçülebilir kriterleri oturtulmasında bir gereklilik var. Yani kamu yararı kavramı işte birden fazla farklı faaliyetlerin en geniş ölçüde halkın yararlanabileceği faaliyet olarak tanımlanacaksa, bunun sürdürülebilirlik anlamında soyut olmaktan çıkartılması gerekir. Hepimiz açısından bilimsel kriterlerle ölçülebilir olması gerekir. Biz olayın neresinde olursak olalım, ister sermaye, ister özel sektör, ister sendika, ister Oda, kamu yararı kelimesinin hepimiz arkasında olmamız gerekir. Gerçek tanım, doğru tanım yapıldığı sürece. Ama bugün bu tanım var mı, somut kriterlerle ölçülebiliyor mu? Zannediyorum ki yok. Yani hepimize göre kamu yararı tanımını farklı algılayabiliyor, o nedenle de çok gereksiz, sektör içinde olmaması gereken bir tartışma, belki bazı ayrılıklara da neden olabiliyor.

Aslında tartışmaya zemin açmak için buradan girdim konuya. Neyse özelleştirme kavramı var, KİT'ler meselesi var. Bu benim penceremden baktığım zaman, yani özel sektör tarafından baktığım zaman aslında benim üstüme çok vazife olan bir şey değil bu, biraz da kendi adıma düşünüyorum bunu. Hatta KİT'lerin bu tartışmalarda değerlendirirken, yani verimsizliği ya da işte kârsız çalışması, hatta zarar ediyor olması oradaki kamu yöneticilerinin bir kusuru da değil. Çünkü madencilik sektöründe, hatta Türkiye'de birçok sektörde

KİT'lerden ayrılan birçok kıymetli arkadaş bugün çok başarılı şeylere imza atıyor, çok değerli şirketleri yönetiyorlar. Böyle baktığımız zaman bu KİT'lerin ya da KİT'leri yönetenlerin bir kusuru değil. Burada çok net olan KİT'lerin bazı problemleri yaşamasında siyasetin çok etkin olmasının temel bir nedeni var. Belki bizim aramızda bu söylem yerine, yani biz hakikaten KİT'lerin var olmasına gerektiğinden ben inananlardanım bazı konularda özellikle, ama bu kamu koruması altında özel sektörle rekabet eden bir yapıda olmamalı. Tabii ben şu andaki Türkiye'deki piyasa ekonomisinin doğru bir piyasa ekonomisi olduğunu da söylemiyorum, böyle bir lafım da yok, ama doğru bir piyasa ekonomisi içerisinde özel sektörün tabi olduğu yasal ve ekonomik koşullara KİT'lerdeki yapı da tabi olmalı, siyasetin koruması ve etkisinden çıkartılmalı diye düşünüyorum. Ama buna karşılık da özel sektörün KİT'lerin özelleştirilmesi diye bir olayın yanında ya da düşüncesinde olmaması gerekir. Zaten böyle bir şey de yok, yani bildiğim kadarıyla söylüyorum, aksi bir düşünce varsa arkadaşlar kendileri beyan edebilir.

Dolayısıyla biz taraf da demeyeyim ama buradaki bileşenler olarak hep beraber bununla mücadele etmeliyiz diye düşünüyorum, siyasetin şu an KİT'lerin üzerindeki egemen kontrolünün, baskısının ortadan kaldırılması gerekir. Bu noktada da işbirliği yapılabilir zannediyorum.

Madenlerden uç ürün üretimi ve hammadde olarak ihraç edilmesi de tartışma konularından bir tanesi. Burada da tartışma aslında özel sektör açısından baktığımız zaman uç ürüne kadar gitme, zaten olması gerektir. Yani bunun karşısında söylem üretmek çok doğru bir şey değil, ama bunun hayata geçirilmesinin koşulları var mıdır, yani yaşam alanı var mıdır, şu anda Türkiye'de bu altyapı var mıdır, her alan için ayrı ayrı düşünerek söylüyorum. Türkiye, şu anda maden üretimini sadece özel sektörün isteği nedeniyle mi uç ürüne gitmeden ihraç etme yolunu seçmektedir, bunun tartışılması gerekir. Hatta tartışmanın ötesinde yine bu camiadaki taraflar diyelim, sektörün bileşenleri, bunun olması gereken şekilde yani sektörde üretilen ürünlerin uç ürüne götürülmesinin altyapısının yapılması konusunda

da birlikte mücadele etmelidirler. Yani burada bir yatırım yapılması gerekiyorsa bu yatırımın enstrümanları, tamamlayıcıları bizim hep beraber peşinde olmamız gereken, bunların yapılmasını sağlamamız gereken görevlerimiz diye düşünüyorum. Burada da çok temel bir işbirliği çıkıyor, yani bakın üç tane çok çok önemli konudan bahsediyorum, üçünde de aslında ayrı ayrı yerlerde değiliz, hepimiz aynı şeyi söylüyoruz.

Çevre, zaten bu kamu yararı kavramının açılımı içerisinde değerlendirme kriterleri içerisinde ele alınması gereken bir durum. Yani o faaliyetin kamu yararı var mıdır yok mudur? Sonucuna varabilmek için ölçülmesi gereken kriterlerden bir tanesi de çevredir. Bir tanesi sürdürülebilirlik, bir tanesi kurumsal sosyal sorumluluk dediğimiz konu. Bunların ölçükleri ve ölçülebilirlikleri somut kriterlere dayandığı zaman Türkiye genelinde bu tür gereksiz kelime üzerindeki ihtilaf- lar ortadan kalkar ve taraflar olarak hepimiz zannediyorum ki doğru olan, bilimsel olarak doğru olan tarafta yerimizi alırız. Bu hesaplamaların sonunda bir yerde madencilik faaliyeti yapılmaması gerekiyorsa buna özel sektör de dahil olmak üzere ama mutlaka somut kriterler olması lazım, o faaliyetin yapılmamasını beraber değerlendirebiliriz. Bu da çok net, ihtilafsız, sağlıklı bir sonuç olur.

Taşeronlaşma meselesi yeni gündeme geldi, daha önceden yoktu ama o da günümüzün bir gerçeği. Ona da bir iki kelime söyleyeyim, sonra da ben sözü bırakayım.

Taşeronlaşma sürecinin de gerekçelerini tartışmak gerekir. Burada da tabii taşeronlaşmayı salt bir vaka gibi bakarak ele almak yerine, taşeronlaşmaya neden olan sebeplerin de dikkate alınması lazım. Tabii o sürecin sonunda bir markalaşma ya da kayıt dışılık zaten özel sektörün de her aşamada karşı olması gereken bir durumdur. Tabii özel sektör ve sermaye tanımını da irdelemek lazım. Üretici sermaye dediğimiz yani yatırımcı, üretken, toplumun kalkınmasıyla beraber kendi refah düzeyinin kalkınmasını hedefleyen bir sermaye tipiyle, sadece tek öngörüsü topluma rağmen kar öngörüsü olan fırsatçı bir sermaye yapısını aynı terazide tartmamak lazım. Biz tabii bu masa etrafında konuşanlar kendimizi bu birinci tanımlamaya oturtmaya çalışıyoruz, o nedenle ikinci tip sermaye veya işletme bizim söylememizde yok, özel sektörde. O nedenle bu kayıt dışılık sürecine özel sektör olarak biz de karşıyız, çünkü bunlar toplumun düzenini, gelir dağılımını bozan etkileri olan ve olumsuz etkileyen eylemler. Bunlar hiçbirimizin tasvip edebileceği, yanında durabileceği şeyler değil. Benim söyleyeceğim bu kadar Başkan, sonra tekrar söz almam gerekirse alırım.

BAŞKAN

Teşekkür ederim Sayın Ökten. Şöyle bir şey yapalım, yani ben şunu bekliyorum açıkçası burada bazı önermeler, sorunları hep tartışıyoruz. Örneğin, kristalleşmiş bir görüş değil ama bu sektör geçmişte iki tane başarılı çalışma yaptı, şura yaptı. Gerçekten o şuralar sonuçları itibarıyla bir noktaya getirdi bizi. Bundan öte bir şura acaba çözüm olabilir mi, bu tartışılabilir konulardan biri. Bu dediğim gibi kristalleşmiş bir görüş değil, ancak ortaya atılmış şu andaki bir görüş. Arkadaşlarımız buna ait de görüşlerini ifade ederlerse veya buna benzer farklı bir yaklaşım getirirlerse çözüme yardımcı olacaklardır.

Ben sözü aramızda bulunan ve farklı bir konumda olan, kamunun önemli bir kuruluşunun, TTK'nın başında olan Sayın Rıfat Dağdelen'e vermek istiyorum. Kamu tabii ki yasaları gereği ve içinde buldukları konumları gereği farklı bir noktadadır ve onların sektöre bakışı, yani kamunun madencilik sektörüne bakışı nedir? Örneğin artan enerji hammaddeleri konumunda bugün kendilerinin ileriye dönük tavırları

nedir? Enerji hammaddeleri için kamu ne düşünüyor? Özel sektör maddenciliği için ve onun gelişmesi için? Buyurun Sayın Dağdelen.

RIFAT DAĞDELEN

Önemli olan toplumun ihtiyaç duyduğu bir şeyi kimin ürettiği değil, onun üretilmesidir. Dolayısıyla ben burada üretilen şeye, bunun topluma yararına ve üretilen şeyin dünya piyasalarındaki fiyatıyla bizim ürettiğimiz fiyata bakarım. Tabii meseleyi bu yönden ele aldığımız takdirde özel sektörün daha ucuza istenilen şeyi üreteceği kanaatini taşıyorum.

Tabii ben önce sözlerime değerli arkadaşımız Orhan Çakır'ın söylediklerine biraz da cevap vererek başlamak istiyorum. Taşeronlaşmadan söz etti. Önce taşeronlaşmayla müteahhitlik hizmetlerini birbirinden ayırmamız gerekiyor. Yani bizdeki çalışma sistemi taşeronlaşma değil müteahhitlik. Müteahhit, girdiği bir ihaleyle iş alan kişiye denilir, taşeron ise müteahhitten iş alan, pazarlıkla iş alan kişiye denilir. Dolayısıyla bizim iş vermiş olduğumuz kişiler taşeron değil müteahhittirler, ama onların yanında birisi onların işinin bir kısmını yapıyor ise taşeron budur. Tabii bizim isteğimiz çalışan insanın insanca koşullar içerisinde yaşaması ve bunun temin edilmesidir. Tabii bunu temin etmek için de yine devlete ve özel sektöre ayrı ayrı bakmak bence doğru değildir. Özel sektör de çalıştırdığı kişiyi insanca yaşayabileceği koşullar içerisinde ve ücretle çalıştırmalıdır.

Türkiye'de ne yazık ki sendikalar, sendikal faaliyetlerinin büyük bir kısmını daha ziyade devlette sürdürmeyi hedef edinmişlerdir. Devletin asli işi şudur, dolayısıyla bu işi kendisi yapmalıdır, bu iş için işçi almalıdır, almış olduğu işçiyi de sendikaya kaydetmelidir, sendikaya aidat vermelidir. Bu, bence doğru bir şey değildir. Sendika bir sivil toplum örgütüdür ve kendi üyelerinin üretmiş olduğu artı değerden maksimum pay alması için mücadele veren bir kuruluştur. Eğer bir kurum yapmış olduğu işten dolayı zarar ediyorsa, sendika illa da ücret sendikacılığı yapmayıp o kurumun durumunun nasıl daha iyi bir şekilde getiririm diye işverenle birlikte gayret sarfetmezse işveren de ortadan kalkacaktır. Bu işyerlerinde ister devlet olsun, ister özel

sektör olsun sendika da yok olacaktır.

Bu genel girişten sonra Türkiye’de kamunun durumu nedir, özel sektörün durumu nedir? Tabii bizim kamu olarak pek çok sorunlarımız vardır. Yani özel sektör bir işi yaparken kendisi kararını verir, cebindeki para doğrultusunda şu kadar yatırım gerekiyor der ve bu yatırımı yapar. Ama bizde bu böyle olmuyor. Bizde önce bir şeyi planlıyorsun, ne kadar paraya gereksinim olduğunu düşünüyorsun, bu paranın tamamını ya da bir kısmını temin ediyorsun ve ona göre bir iş planlayıp yapmaya çalışıyorsun. Tabii bu işi yaparken de sizi 50 kişi teftiş ediyor, özellikle bu teftişlerin büyük bir kısmını da bu işin uzmanı olmayan kişiler yaptığı gibi, yaptığın işin hesabını da bazen bu işten anlamayan kişilere vermek zorunda kalıyorsun. Mesela, bir sondaj makinası almaya kalkıştık, hiç sondajla ilgisi olmayan bir yerdeki bir hanımefendi, “hayır buna gerek yoktur, işte sizin sondajınızı MTA yapsın” demiştir. MTA sağ olsun bizim yaşatmamız gereken bir kuruluştur, ama üç tane sondajı bize 1.2 trilyona yapıyor, bunlar 700’er metrelik sondajdır. Halbuki 500 bin dolara alacağım bir makinayla yüzlerce sondaj yapabiliirdim.

Yine bir başka yerde, 800 metre derinliğinde kuyular indik. Bunlara vinç alacağız, yine Amerika’da master yapmış bir hanımefendi, “siz kuyuyu indiriniz, vinçe ne ihtiyacınız var” diyebilmiştir. Biz de “tahta merdivenle buradan aşağı inmeyeceğiz” demişizdir. Tabii bu tip zorluklar yaşıyoruz. Ama bunun yanında şu anda kamu sektöründe ve Taş Kömürü Kurumunun başında bulunuyorum. Burası da biliyorsunuz Türkiye’nin en eski kuruluşudur ve uzun seneler yatırım yapılmadığı için gelmiş olduğu son durum tabii iyi bir durum değil, ama son birkaç senedir gerekli yatırımları yapmaya başladık ve birtakım işlerimizi özel sektöre yaptırmaya başladık. Örneğin, 50 senedir bir ton kömürü 10 dolara yıkarken, şu anda 2.45 dolara yıkatıyoruz. Yeraltındaki lağımlarımızda ayda 20-30 metre ilerleme yaparken ve 3500-4000 dolar arasında bir metreyi sürerken, bugün 1500-2000 dolar arasında 1 metre lağım ilerlemesi yapıyoruz.

Bunun dışında bugün bize bir işçinin yeraltında maliyeti 4000 YTL’nin üzerindedir. Tabii 4000 YTL’nin üzerinde bir işçiyi çalıştır-

dığınız zaman sizin işçilik maliyetleriniz genel giderin içerisinde yüzde 70'leri aşıyor. Tabii bunun nedeni de uzun zamandan beri gerekli önlemlerin alınmaması, yatırımların yapılmamasından kaynaklanıyor. Şu anda bu yatırımlar yapılıyor, ama Zonguldak'ta ben göreve başladığımda maalesef özel sektörün çalışmaları Danıştay kararıyla durdurulmuştu, biz bunları yeniden başlattık ve şu anda Zonguldak'ta özel sektör gayet güzel çalışmalar yapıyor. Geçen sene 817 bin ton kömür üretti ve bu üretmiş olduğu kömürden bize önemli miktarda rodövans veriyor ve hedef bunların 5 milyon ton kömür üretmesidir. Bunun için biz de devlet olarak elimizden gelen yardımı, kamu olarak elimizden gelen yardımı yapmaya çalışıyoruz. Ayrıca yapmış olduğumuz yatırımlarla 5 milyon ton kömür üretmeyi de biz hedefliyoruz. Yani sonuç olarak söylemek istediğim şey şu; evet emek de saygıdeğerdir, sermaye de saygıdeğerdir, bunlar birbirini tamamlarlar ve bunların biri eksik olduğu zaman istenilen ürünü elde etmek mümkün değildir. Onun için emeği temsil eden sendikayla, sermayeyi temsil eden işverenin bir işin en ekonomik şekilde nasıl yapılacağını düşünerek hareket etmesi gerektiği kanaatindeyim.

Bir de ayrıca şunu söyleyeyim; yani bu yalnız bugünün konusu değil, uzun senelerin konusudur. İktisadi Devlet Teşekkülleri maalesef siyasilerin çiftliği olarak kullanılmıştır. TBMM KİT Komisyonunda da aynen bu ifadeyi kullandım, bunlar ya özertleştirilsin ya özelleştirilsin ya da kapatılsın. Yani bunların bir rehabilitasyona ihtiyaçları vardır. Yani her işyeri kendi koşullarında en iyiyi yapmak için ortaya koymuş olduğu şeyleri özgürce yapabilmelidir. Bu yapılan işlemlerde bu işleri bilen insanlar temeldir kanaatini taşıyorum ve netice olarak tekrar şunu söylüyorum; önemli olan ülkemizde bir şey üretmektir, bir şey üretene herkesin yardımcı olmaya çalışmasıdır. Bu fırsatı verdiğiniz için ben MMO'ya ve siz değerli arkadaşlarıma teşekkür ediyorum, sözlerime son veriyorum.

BAŞKAN

Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdür. Evet söz isteyenlerle devam edeceğiz. İsteyenleri ben burada kaydediyorum. Bu arada tabii ki önce

daha derinlere inmeden taşın altına elini koyanlardan esas problem ve sorunlar gelecektir sanıyorum. Onlardan çözüm bekleyeceğiz, ama bu arada üniversite temsilcisi var aramızda. Üniversitelerimiz madencilik sektörünü üniversite penceresinden nasıl görüyor, bu sorunlara çözüm önerilerini nasıl düşünebiliyor? Ben o nedenle Erdoğan Beye söz vermek istiyorum Zonguldak Karaelmas Üniversitesi adına, buyurun.

ERDOĞAN KAYMAKÇI

MMO Zonguldak Şubesi Yönetim Kurulu Başkanım ben ama aynı zamanda üniversitede görevliyim. Sanıyorum bu toplantı yapılırken odamız, tüm üniversite bölüm başkanlıklarına bir yazı ile bir davetiye gönderdi.

Üniversitelerimiz de ülkemizdeki diğer kuruluşlar gibi ülkemizin bir kurumu. Ben sektöre üniversitelerimizin bakışını söylemeden önce birkaç şey söylemek istiyorum. Bizim ülkemizde özel sektör mantığına kuşkulu bir bakış var. Bunu herkesin kabul etmesi lazım. Neden kuşkulu bakılıyor? Önceden ülkemizde bir karma ekonomi modeli vardı. Kamu ve özel sektör ülkenin kalkınması için gerekli yatırımları yapardı, gerekli çalışma şartları da vardı, fakat 1980 tarihinden sonra ülkemizi yönetmeye talip olan hükümetler kamu sektörünü kelimenin tam anlamıyla ellerinin tersiyle iterek tam anlamıyla özelleştirme mantığını gündeme getirdiler ve bugüne kadar yapılan tüm özelleştirmelerde benim gördüğüm kadarıyla emeğiyle geçinenler lehine bir gelişme olmadı. Bu yaşanmadı. Bu demek değildir ki özel sektörü dış-

lama, yok sayma şansımız var, bu durum ülkenin bir gerçeği.

Benim söylemek istediğim şu; özel sektörde çalışan arkadaşlarımızın, işverenlerimizin bu emek sömürüsüne dayalı düşünceleri bertaraf etmeleri. Bunu şöyle özetleyebiliriz: 80'lerden itibaren zarar eden KİT'ler özelleştirilsin diye söylendi, o zamanlardan başlayan bu işlemde sonra son zamanlarda ülkemizin tüm kurumları babalar gibi satılmaya başlandı Maliye Bakanının deyimiyle. Yine Başkanımız dedi, 1935'te kurulan MTA, Etibank, Sümerbank'ımız vardı. Tüm bu kuruluşlar en azından halkın belli bir kesimine, alım güçlerine hitap edecek şekilde üretime destek olurken şimdi ortada bu kuruluşlar yok.

Bir Erdemir vardı, Erdemir de gitti. Bu arada çok büyük devasa kuruluşlarımız elden çıkartılıyor. Ben kişisel olarak böyle bir politikayı benimsemiyorum, buna bizim Odamızın da bu şekilde baktığını biliyorum. Birlikte bir kamu - özel sektör işbirliğinin olması, yürütülmesi lazım 80'den önceki gibi. 80'den sonra uygulanan politikaların ülkeyi bir çıkmaza götürdüğü gerçek arkadaşlar. Tüm kamu kuruluşları belki bilinçli olarak zarar ettirildi, bilinçli olarak bu hale getirildi ve ondan sonra da bakın işte bu kuruluşlar zarar ediyor, bunları satıyoruz düşüncesi hakim oldu. Bu yanlış bir politika diye düşünüyorum.

Çok önemli kuruluşlarımız var, o kuruluşlarımız asli işlerini yapamaz hale geldiler, önemli bir kurumun Sayın Genel Müdürü burada. Türkiye Taş Kömürü Kurumu, 1848'den itibaren Zonguldak'ta üretimine başlayarak hizmet vermiş, Türkiye'nin kalkınmasında lokomotif görevi görmüş. Bu kurum kendi işlerini yapamaz hale geldi, yani kömür hazırlık işlerini özel sektöre devrediyor. Kömür yıkama işini özel sektöre devrediyor. Tamam bu olmasın demiyorum ama bu işleri kurumun kendisi yapması gerekir, asli işler bunlar. Öyle bir durum var ki şu anda üretim işlerinin yakın bir gelecekte devri söz konusu. Zonguldak'taki arkadaşlara baktığımızda onlar da, Cemil Bey demin söyledi, ben not aldım konuşmalarını, bayağı da faydalandım, kamuda olsun, özel sektörde olsun Zonguldak'taki arkadaşlarımın da bakışı bu şekilde, yani kurum yaşasın. Ama bu gidişle Sayın Genel Müdürümü tenzih ediyorum, yani elbette kurumun yaşamasını önemser ama

bu politikalarla TTK gibi kurumlar belki de son örnek olacak. Elimizde kamu adına birkaç kurum kaldı, bunlar da elden çıkacak diye düşünüyorum.

Üniversitemizde, bu toplantıya ilişkin çağrı yazısı elimize geçtiğinde bölüm başkanı “Erdoğan sen git bizim bölüm adına” dedi. Açıkçası bölümde oturup bu konuyla ilgili neler söyleyebiliriz, neler yapabiliriz şeklinde bir toplantı yapmadık. Ama ben bize gelen yazıyla ben de biliyorum zaten, yazının içine baktığımızda sektörün sorunları var. Gerçekten var sorunları, yani bu sorunlara yok diyemeyiz. Elbette ben de yine Cemil Beye atıfta bulunacağım. Üretken ve yatırımcı sermaye tabii ki olsun, çalışanların hakları verilsin, demin yine Sayın Genel Müdürümüz 4000 YTL işçiye veriyoruz dedi. Yeraltına giren işçiye bana sorarsanız 4000 YTL de az, 10 bin YTL verilsin. Niye verilmesin yani, bu insanlar bir şey üretiyor, bir şeyler veriliyor, buna rağmen de özel sektör mantığıyla baktığımızda tabii ki bu kadar parayı vermesi mümkün değil veremez, dolayısıyla biz kendi açımızdan baktığımızda ben de bir emekçi çocuğuyum, böyle bir uzlaşmaz çelişki var gibi görünüyor, mutlaka ortak bir makulde buluşulması lazım diye düşünüyorum.

İşçi sağlığı iş güvenliği yatırımlarına önem veren bir anlayış var ve son günlerde Zonguldak'ta buna benzer gelişmeler yaşanıyor. Özel sektördeki arkadaşlar işçi sağlığı iş güvenliği tedbirlerine önem vermeye başlar duruma geldiler. Kurumsallaşmayı sağlayamadık biz. Zonguldak'ta bir rodövans gerçeği var. TTK çok önemli bir kurum Türkiye için. Bu bölgede bir kömür havzası var taş kömürü, ülkemizin tek koklaşabilir kömürü Zonguldak'ta bulunuyor. Kim ne düşünürse düşünsün biz hala TTK tarafından üretilen taş kömürünün stratejik özelliği olduğunu, önemi olduğunu düşünüyoruz. Dolayısıyla kurumun üretmediği, kalınlığı az, zenginleştirilmesi zor diyerek üretmediği sahalarda 1989, 90'larda başlayan rodövans uygulaması sonucunda sektörü, büyük sektör hariç emekçi görüyorum. Yani orada çalışan mühendis arkadaşlarımız var. 100'e yakın şu anda özel sektörde çalışan üyemiz var, maden mühendisi arkadaşlarımız var. Bu arkadaşlar bizim üyemiz, burada çalışıyorlar ve gerçekten emeğiyle çalışan kişiler

var. Saha sahipleri içinde.

Bizim asıl derdimiz çok büyük sermayeye sahip kişilerin tutumları. Her şeyi özelleştirme düşüncesindedir, dolayısıyla ben özünü söylemeye çalıştım. Yani özel sektörün emek sömürüsüne dayalı, tırnak içerisinde söylüyorum bu görüntüsünü emekçiler tarafından kesinlikle böyle algılanıyor bunun bilinmesini istiyorum. Emek sömürüsü düşüncesi mantığını yok edecek girişimlerin yapılması lazım, kurumsallaşmanın olması lazım. Sayın Genel Müdürün söylediği özel sektör ve sahiplerinin de buralarda işçilerin sendikalaşmasına, örgütlenmesine kesinlikle izin vermeleri lazım. Sendikalaşmaya, örgütlenmeye giden insanları, işçileri işten çıkartmamaları lazım. Bir konsensüs, bir barış olması lazım bu konuda. Bu sağlanırsa bir adım atılmış olur ve dolayısıyla özel sektörün tabii ki sorunları var madencilik açısından bakıldığında. Dünyada bir de çevre diye bir durum söz konusu. Yani çevreyle barışık bir madencilik yapılması gerekiyor. Zonguldak'tan buraya 17 saatte geldik, Ege'den geçerken çoğu yerde maden ocakları gördük. Gerçekten bir görüntü kirliliği yaratılıyor. Tabii ki rehabilite çalışmaları da var. Bu kötü görüntülerin giderilmesi lazım.

Madencilğe rakip olan karşı olan bir sürü grup da var, bunun içinde TMMOB mensubu üyelerimiz de var, bu da bir gerçek. Ne çevre, ne madencilik bizim şiarımız. Ne çevre, ne madencilik yerine, hem çevre hem de madencilik yapılabilir. Çevreyle barışık bir madencilik yapılarak, insana ve insan emeğine değer veren politikalar uygulandığı takdirde özel sektörün aşırı kar hırsını terk edip, böyle bir düşünce içinde olmayıp en azından hakça, insanca bir paylaşım yapıldıktan sonra bu kamu sektörünün, özel sektörün, meslek odalarının arasındaki bu soğukluğun, ben böyle söylüyorum, soğuk olmasa bile bir mesafe var, bu mesafenin giderilmesi hem ülkemiz açısından, hem de ülkemizin insanları açısından gelecekte yararlı sonuçlar doğurur diye düşünüyorum. Bu toplantının belki bir sonucu olmayacak, ama en azından sektördeki insanlar bir araya geldi, birbirlerini tanıdılar düşünceleri ortaya çıktı. Bu düşünceler bizi belki gelecekte bir toplantı daha yapmamızı gerektirebilir diye düşünüyorum. İşte bu aşamada söylediklerim bunlar. Ben üniversite personeliyim, aynı zamanda

Odada da görevim var Zonguldak'ta. Benim ilkelerimi şöyle söyleyebilirim, Üniversitede değil de maden mühendisliği bölümü açısından bu şekilde bakıldığını söyleyebilirim. Çünkü defalarca bu görüşleri bölüm içinde özel toplantılarda tartıştık, eğer bundan sonra bir söz daha gelirse söylemeye çalışırız bazı şeyler. Teşekkür ederim.

BAŞKAN

Teşekkür ediyorum. Efendim ben bilginizi bir not olarak aldım, arkasından sözü aynı paralelde çift şapkası olan bir üniversite öğretim üyesi, aynı zamanda da bir vakfın genel başkanına sözü vereceğim. Şu anda toplantımızda katılımı bilgilerinize sunuyorum, kamu kurumları var aramızda, MTA var, TTK var, Eti-Maden Genel Müdürlüğü var, TKİ var, MMO, Karaelmas Üniversitesi, Maden-İş. Sivil toplum kuruluşlarına bakıyorum, Madencilik Sektörü Başkanlar Konseyi var, Türkiye Madenciler Derneği var, GEMAD, Yurt Madenciliğini Geliştirme Vakfı, TÜMMER, Ege Bölgesi Sanayi Odası, AGÜP, SERHAM, Altın Maden Üreticileri Derneği, Madencilik Platformu, Ekovitrin basın ve çeşitli özel firmalar, bunlara teşekkür ediyorum katıldıkları için ve tekrar hoş geldiniz diyorum.

Sayın Önal, siz hem bir üniversitenin öğretim üyesi, aynı zamanda da bir vakfın yönetim kurulu başkanısınız. Sizin madencilik sektörüyle yakın ilişkileriniz var, gayet doğal bu. Siz madencilik sektörünün şu anda içindesiniz. Toplantıya biraz geç kaldınız, biz şöyle söyledik, böyle yaklaştık. Eleştirilerimizi getirelim, sorunları koyalım, ama özel sorunlardan çok genel madencilik sorunlarını koyalım ve önerilerimizi getirelim dedik. Bu doğrultuda kendinizi tanıtarak sözü size bırakıyorum.

GÜVEN ÖNAL

Teşekkür ederim Sayın Başkan. Çok Değerli Meslektaşlar, Değerli Katılımcılar, öncelikle geciktiğim için özür diliyorum.

Şimdi efendim ben madencilik konusunda olaya birkaç açıdan bakacağım. Yani üniversite öğretim üyeliği bir tarafta, vakıf başkanlığı, bir de benim tabii diğer üniversite öğretim üyelerine göre bir farklı

tarafım var, o da mesleğe ilk girişimden bu yana, yani 45 yıldır özel sektörle de iç içe bir çalışmam var değişik danışmanlıklarım dolayısıyla.

Dolayısıyla bu üç açıdan bakma olanağına sahip bir kişiyim.

BAŞKAN

Enerji ve metal madenlerinde giderek artan bir talep var. Talep artıyor, fakat arz giderek sabit kalıyor. Bu noktada demin açılıştaki da bunu ifade ettik. Bu şartlar altında madencilik sektörünün giderek belirli noktalara gelmesi gerekirken bu olmuyor. Niçin? Evet Sayın Önal.

GÜVEN ÖNAL

Evet. Şimdi şöyle sıraya koyayım: Öncelikle genel olarak bir bakarsak dünyada madencilik aşağı yukarı son üç yıldır altın çağını yaşıyor. Her türlü hammadde yaşanan durum Türkiye'ye de yansıyor, yani benim yaptığım hesaplamalara göre Türkiye 2007 yılında 9.7 milyar dolarlık hammadde değeri üretti. Bunun 2.7 milyar doları ihracat oldu, geri kalanı iç tüketim ve entegre tesislerin üretimlerini yani demir çelik, seramik, çimento ve kömürden gelen elektrik üretimi, bunları da kattığımız zaman Türkiye'nin 2007 yılında maden ürünlerinden, madenlerden entegre tesislerden elde ettiği katma değer 35 milyar dolar civarındadır. Hiç de küçümsenmeyecek bir rakam. Bu da yani birtakım olumsuz koşullara rağmen demek ki madencilik geleceği karanlık değil. Bana göre çok da aydınlık görüyorum. Bazı bürokratik ve yasal sorunları çözmek kaydıyla.

Burada arz talep meselesini gündeme getirdiniz, çok doğru bir konu. Çünkü dünyada büyük bir talep artışı var. O da özellikle Çin ve Hindistan'dan kaynaklanıyor. Bu talep artışına maden üretimi yanıt veremiyor, çünkü uzun yıllar metal madenleri üretimi oldukça düşük düzeylerde hareket etti ve bu son patlamayla birlikte de bir anda tabii bir maden tesisinin devreye girmesi nereden baksanız en az üç yıl. Yani bizdeki bakmayın derme çatma işlere ama üç yıldan önce ciddi bir proje hiçbir zaman gerçekleşemez. Dolayısıyla, üretim eksikliği nedeniyle arz oluşmuyor. Arz az olduğu, talep çok olduğu için de

fiyatlar yükseldi. Bu yükselişin belli dalgalanmalarla devam edeceği konusunda ciddi tahminler var dünyada, çünkü ben bir taraftan da dünyayı çok gezen, her yerde toplantılara katılan biriyim ve özellikle petrol fiyatlarının varilinin 2008 yılı içinde 150 doları, 2009 yılının ortalarına kadar da 200 doları geçeceğini hemen hemen her yerde tahmin ediyorlar, benim katıldığım bütün enerji kongrelerinde.

Şimdi olaya bütün bu açılardan bakarsanız Türkiye'nin iki tane önemli sorunu çıkıyor. Bir tanesi, hızla madenlerini üretebilmek, bunun için yatırımcı bulmak, Sayın Genel Müdür söyledi, kamunun yatırım gücü çok az. Dün Ankara'da bir toplantıdaydım, orada da aynı şeylerden yakınıldı, örneğin enerji için santral yapılmasına DPT'den vize çıkmıyor. Dolayısıyla da Elektrik Üretim A.Ş. vs. gibi kurumlar, kamu kurumları yatırım yapamıyorlar. Bu bir politikadır belki, yani özel sektöre verelim, çünkü sorun Türkiye'nin para eksikliğidir. Türkiye müthiş bir dış ticaret açığıyla karşı karşıya hepiniz biliyorsunuz ve yine benim tahminlerime göre bu tüketim seviyeleri belli ölçüde giderse Türkiye'nin 2010 yılındaki sırf enerji hammaddeleri, yani petrol, doğal gaz alımına ve taşkömürüne 50 milyar dolar civarında harcama hesaplanıyor.

Hal böyleyken kamunun yatırım yapma şansı yok ve kamu bu duruma düşürüldü. Bu bilinçli, yani dünyadaki globalleşmenin Türkiye'ye uyguladığı politikadır. Yani kamu bugün yatırım yapamıyor.

Gelelim şimdi özelleştirme ve özel sektör konusuna. Hemen şunu söyleyeyim; bugün kaba bir hespla kömür ve bor'u bir tarafa bırakırsanız diğer madenler hemen hemen tümü özel sektörde. Özel sektörde benim gözlemim kamuya göre müthiş bir üretim artışı, üretim artışının yanı sıra da maliyet düşüşleri söz konusu. Çünkü esas olan üretimdir, onu Cemil Ökten Bey de söyledi. Türkiye'yi kurtaracak olan üretimdir çünkü. Şimdi hem üretim artışı var özel sektörde, hem maliyet düşüşleri var. Yani bunun anlamı şu; Türkiye'de çok daha büyük bir katma değer sağlanıyor.

Hal böyleyken yani bilmiyorum eskiyi düşünmek vs. biz hep önümüze bakıyoruz. Benim bir inancım daha var, o da Türkiye'nin gele-

ceği eğer parlak olacaksa, geleceğinin ipotekten çıkması gerekiyorsa mutlak surette bu doğal kaynakları Türkiye işletmelidir. Kim para yatırıyor gelsin yatırsın. İster yabancı sermaye de gelsin, bu benim kişisel görüşüm, çünkü yabancı sermaye hem para getiriyor, hem teknoloji getiriyor. Bizlerin yetişmesinde de bir rolü oluyor. Yerli sermaye de gelsin, büyük sermaye de girsin ve madencilik ileri boyutlara çıksın diye düşünüyorum. Çünkü bunların hiçbir zararı olmaz. Kim konuşuyor, bütün Türkiye’de otomotiv sanayi vs. vs. hepsi yabancı sermayeyle gidiyor. Bankalarımızın yanılmıyorsam yüzde 65’i falan yabancı sermaye, borsamız da böyle. Yani madene de gelsin girsin, daha fazla girsin. Yılda 10 milyar dolar gelsin, yani bu demektir ki madencilik gelişecek, genişliyor, üretim yapacak. Onun için sermaye nereden geliyorsa gelsin, çünkü biz kendimiz bu sermayeyi koymuyoruz. Kamu hele hiç koymuyor. İşte sondaj makinası alamıyor bir kamu kurumu. Eli kolu bağlı. O zaman da mecburen işi müteahhite şuna buna vererek elinin kolunun bağına çözmeye çalışıyor ama onu da ne kadar çözüyor onu da bilemem.

Evet şimdi bunları söyledikten sonra benim sorunun çözümü için öngördüğüm şu arkadaşlar: Türkiye’nin maden kaynaklarının daha çok azını biliyoruz. Hatta hatta kömür kaynaklarının da çok azını biliyoruz kim ne derse desin. Onun için ben mesela şu Türkiye’ye gelen işte değişik borsalarda kote olan bir ayağı yabancı, bir ayağı yerli arama şirketleri var. Bunları çok olumlu karşılıyorum, çünkü arıyorlar bir şeyler buluyorlar. Sistematik arama yapıyorlar. Çünkü biz sistematik arama yapmasını da tam bilmiyoruz yani kusura bakmayın, biraz da kendimizi eleştirmemiz gerekiyor. Sistematik bir arama yapıyorlar, buluyorlar, o madeni değerlendirmek üzere yerli veya yabancı birilerine satıyorlar, bilmiyorum kimlere ama. Bunlar şu demektir; Yani Türkiye’de yakın gelecekte çok önemli maden kaynakları su yüzüne çıkıp değerlendirilecek demektir, yani bize katma değer getirecek.

Şuradan hemen şunu söyleyeyim: Perşembe günü Küre’ye gittim, yıllardır gitmiyordum. Şaşırdım kaldım. Eskiye göre müthiş bir çevre düzenlemesi var ve her şeyi yani o çevreyi gayet güzel hale getirmek için dünyanın parası sarf edilmiş, bir de üretim artışı var. Yani tam

zamanında yıllık konsantre üretimi maksimum 80 bin tonlara çıkmışken şimdi 105, 106 bin ton, hatta 110 bin tona da varmış.

Şimdi bunlar hepsi Türkiye'nin yararına olan şeyler. Yani katma değer yaratıyor. Size demin söyledim, 35 milyar dolarlık bir katma değeri var madenciliğin. Eğer biraz bu işler tam olarak oturursa, daha fazla sermaye getirecek önlemler alınırsa ben inanıyorum ki bu katma değer en geç 10 yılda 150 milyar dolara çıkar. Yani bu görünen, çünkü bizim 2000'li yıllarda yaptığımız bir madencilik stratejisi paketi var, o günkü tahminlerimiz bugün gerçekleşiyor. Bu bir çığ gibidir, kartopu hızla büyür ve çığ olur. Onun için bizim burada yapacağımız Türkiye'yi yönetenlere madenciliğin vazgeçilmez olduğunu anlatmak. Hem de hiç bıkmadan, usanmadan örnekleri getirip, örnekleri ortaya koymak, rakamları ortaya koymak ve bunu her yerde anlatmak, kamuoyuna anlatmak, Türkiye'yi yönetenlere anlatmak, kendimize anlatmak, kendi meslektaşlarımıza anlatmak. Çünkü bazı meslektaşlarımız da Türkiye'nin varlıklarına inanmıyor. Özellikle örneğin isim vermiyorum ama bazı Odalarımız madencilik adeta yapılmasın gibi bir şeye girmişler, yani bu olacak bir iş değil. Bunları da gerektiği şekilde uyararak, uyararak ve de üstüne gitmek, benim önerim bu.

Bir de şunu söyleyeyim: Şimdi biz burada toplandık, burada kimler var bakıyorum, dernekler var, derneklerin temsilcisi de konsey var. Sendika var, MMO var, bilmiyorum Jeoloji Mühendisleri Odası veya Jeofizik Mühendisleri Odası var mı? Yoklar. Diğer odalar yok yani. Tek MMO var. Gönül arzu ederdi ki onlar da burada olsun ve de yani bu bazı ciddi konular var yani, konuşulsun burada.

Bunun dışında bir de kamu kurumları var halihazırdaki. Bir de vakıf var bendenizin temsil ettiği.

Burada şöyle bir bakarsak, dernekler ve konseyin amacı tabii ki kendi üyelerinin çıkarlarını ve bunların geleceğini korumak ve kollamak, bu konuda zaten amacı o yani. İkincisi, burada sendikalar var, sendikanın da amacı tabii ki oraya kayıtlı olan işçilerin veyahut olmayanların onların çıkarlarını korumak, bunun için kuruldu sendika. Başka bir şey olamaz.

Gelelim diğerk şeylere, sendikayı da söyledik. Odanın yahut odaların görevi de öncelikle kendi üyesi olan mühendislerin çıkarlarını korumak, onlara daha iyi hayat şartları, daha uygun ortamlar hazırlamak ve tabii ki bütün bunların yanı sıra da bunların olması için de Türkiye’de madenciliğın geliştirilmesi, gelişmesi yönünde üstün bir gayret sarf etmek.

Şimdi bütün bunları saydığımız zaman, vakfın da amacı zaten ismi üstünde madenciliğın geliştirmek. Burada tabii ortada herhangi bir çıkar grubu yok, onu da belirteyim, vakıfta bütün çıkar grupları temsil ediliyor. Onun için vakfın amacı Türkiye’nin madenciliğın geliştirmek, bunu her yerde savunmak, bunu adeta her yere mihlamak eski tabiriyle. Dolayısıyla şimdi değışik amaçları olan kurumların tabii ki çok önemli ortak noktaları olmak zorunda bugünkü ortamda. O da nedir? Ortak noktaları Türkiye’de madenciliğın gelişmesi ve bunun önünü tıkayan her türlü engelin ortadan kaldırılması. Buna herhalde kimse hayır demez. Yani bütün kurumlar kendilerini böyle bir görevle yükümlü saymalıdır. Bunun için de bütün faaliyetlerin benim kişisel görüşüm, hep de bunu savunmuşumdur, bütün faaliyetlerin, yani ortak faaliyetlerin bu dediğim genel madenciliğın gelişmesi ve engellerin ortadan kaldırılması, yatırımların artırılması gibi faaliyetlerin ortak faaliyet olarak birlikte yapılması, bu kurumlarca ve birlikte deklare edilmesi gerekir. Yani hükümetle, ne bileyim olan her türlü ilişkide, yani ortak bir karar ve ortak görüş inşa etmek demektir. Bu

demek değildir ki, o kurumlar kendilerini, kendi amaçları doğrultusundaki faaliyetlerini ihmal etsinler. Bunları yine yaparlar, ama bu dediğim vazgeçilmez asgari müştereklerde bir arada olmak zorunlulukları vardır diye düşünüyorum. Sanıyorum sorularınızın tümüne yanıt verdim. Eğer soru olursa onu da yanıtlarım. Teşekkür ederim bana söz verdiğiniz için.

BAŞKAN

Ben teşekkür ediyorum Sayın Önal.

Elimde bir dosya var ve bu dosyaya bakıyorum tarih 5 Temmuz 1996 ve katılımcılara bakıyorum, aşağı yukarı bu katılımcıların çoğu burada. O dönemde biz yine oturmuşuz Kent Otel'de bir araya gelmişiz ve tartışmışız sorunlarımızı ve oradan bir ortak payda çıkarmışız. Demişiz ki bu çok seslilikten tek sese geçelim. Bu bize zarar veriyor. Konsey oluşturmuşuz. Yani madencilik sektörü başkanlar konseyi demişiz adına. Demek ki bu konseyin önemi, görüşleri bizim için saygındır ve önemlidir. Ayrıca bugün bunun başında olan arkadaşımızın iki ayrı görevi var, hatta üç görevi var. Biz iki tarafını söyleyelim, bir taraftan demin sözünü ettiğim konsey, diğer tarafta Türkiye Madenciler Derneği. Yani 50 yılı aşkın bu ülkede madencilerin sorunlarına çözüm olmak için çaba koymuş bir dernek. Bu nedenle ben sözü Sayın Kasapoğlu'na veriyorum. Ne diyor Sayın Kasapoğlu?

İSMET KASAPOĞLU

Bir defa şunu belirteyim; rahmetli meslektaşlarımızı da böylece anmış oluruz. Türkiye Madenciler Derneğinin 2008 yılı 60. kuruluş yılıdır. Kuruluş tarihi 1948'dir. Bütün kurucularımızı burada yad etmekte de hayır vardır diye düşünüyorum. Ayrıca sözüme başlamayı düşündüğüm noktayı çok güzel belirttiniz sevgili Başkan.

Biz buradaki arkadaşlar, aşağı yukarı 15-20 yıldır tabii sonradan iştirak eden genç arkadaşlarımızı da belirtmeliyim, sık sık bir araya gelen kişileriz. Bu konuları da her defasında konuşuyoruz. Peki biz bu kadar normal koşullarda da her yıl bir araya gelme imkanlarını bulmuş isek neden bugün hepimiz ta oradan buradan koşturarak

Marmaris'in böyle bir noktasında buluşma ihtiyacını hissettik? Şimdiye kadarki olan konuşmacı arkadaşlarımızdan maalesef beklediğim bir feryat duymadım. Sanki Ankara'da yine Kent Otel'de buluşmuş gibi bir hava var.

Arkadaşlar sizden istirhamım şu; Lütfen heyecanla yerimize şöyle biraz daha sağlam basalım, oturalım da, burada hep birlikte bir kararla ayrılmanın yolunu bulalım. Biz yıllardır bunları konuşuyoruz. Ama hala koşa koşa geldiğimiz burada madencilğe değişik pencerelerden bakışlar. Ne demek bu? Ben 10 yıldır Avrupa Madenciler Birliğinin üyesiyim, hiçbir ülkede böyle bir şey görmüyorum. Hiçbir ülkede kendi madenciliklerine değişik pencerelerden bakanlara rastlamadım. Nedir bizim bu halimiz? Hala burada gelmiş özel sektör işte başarılı mı, başarısız mı, yanlış mı yaptık, eğri mi yaptık, onlar değil, artık öyle bir noktadayız ki kamusu, özeli, mühendisi, işçisi herkes bir tehlikeyle karşı karşıya. Bugün Türkiye'de madencilik yaptırılmak istenilmiyor. Bu politika olabilir, bunda bir şey yok ama bu politikayı aştı. Politik arenalarda değişik görüşler vardır, onları oralarda konuşalım, burası politik arena değil, burada sektör toplantısı, hepimiz aynı şeyin içindeyiz.

Buradan madencilik sektörünün önemini ve sorunlarını kavramamız gerektiği inancıyla ayrılmamızı bekliyorum, inşallah bunu başarırız. Kamu, özel, şu bu, onlar değil, bunları geçtik. Artık nedir ülkeler? Bir anayasası vardır, ama görüyoruz ki o anayasaya da sahip çıkanları ki bir o vuruyor, bir o vuruyor. Hiç olmazsa sektörümüzü bunlardan uzak tutalım. Ne var ortada anayasadan sonra gelen? Kanun var. Yasal düzenleme var. Biz yasal düzenlemenin işlemlerini de sağlamıyoruz. Burada artık Odaymış, sendikaymış, dernekmiş, vakıfmış mesele değil, bu kanunlar bilerek, kasten uygulanmıyor. Oradaki, dağ başındaki vatandaşın bu işe belirli bir gelecek ümit ederek, makinasını almış, belki anlaşmasını yapmış işletmecilerimizi bir düşünelim arkadaşlar. Ne o? Efendim ya bir genel müdür, ya bir bakan bu işlemler dursun demiş. Ya dağ başı mı burası? Bugün biliyor musunuz ki madenciye resmen yazı yazılıyor ilgili belediye başkanı tarafından. Efendim işyeri açma izniniz incelenmektedir, lütfen 125 bin YTL'nin

şu bankada, şu hesaba yatırılmasını diye. Bu belge elimde, istediğimize de gösteririm.

Bugün Enerji Bakanlığı diyor ki, Biga Yarımadasında işlemleri durdurun. Yapmıyorum. Benim kendi bakanlığım, madenciliğin sahibi olan bakanlık bunu yapıyor. O zaman biz Çevre Bakanına ne diyeceğiz? Madencilikle ilgili bütün kurumların davranış biçimi bu noktaya gelmiş.

Özellikle üniversiteleri anlayamıyorum. Maden mühendisi yetiştiriyorlar, madencilik yapılmasını diyorlar, bu nasıl iştir?

Bana telefon eden edene, bu konuda yetişmiş biraz da genç bir arkadaş bulabilir misin? Yok. Nerede biz maden mühendisine diploma verdiğimiz bu kadar yüzlerce, binlerce insan? Ama biz bir taraftan bunları böyle hayatlarını mahvedercesine hayatlarını belli bir yere kanalize ediyoruz, sonra da önünü tıkıyoruz kendimiz. Odalarımız, kusura bakmasınlar, yani önce bu sektör, bu iş kolu yaşayacak mı yaşamayacak mı? Buna bakalım, ondan sonra birtakım küçük şeylerle herkes farklı birtakım pencerelerden bakıyor diye konuşalım ama bugün o gün değil.

Şimdi bazı arkadaşlar konulara yaklaştılar. Mesela şimdi uç ürün meselesini söylüyor. Bunlar kamuoyunda madenciliği bilmeyenler için çok ciddi olarak algılanıyor. Vay canına diyor, halbuki uç ürün başka bir sanayi, onun muhatabı başkası, madenci değil. Madencinin görevi madeni bulmak, prosesi yapmak, satılabilir ürün şekline getirip piyasaya arz etmek. Uç ürünün madencilikle ne ilgisi var? Bu ayrı bir olay. O kanalda bunu arayalım, hep beraber arayalım işte o zaman. Ama madencilik içinde bunlar gündeme geldiği zaman madenciliğin aleyhine kullanılıyor. Bu son derece doğru tespitler, muhatabı olmayan alanlarda konuşulduğu zaman hem bir sonuç alınamıyor, hem de sektörün aleyhine oluyor. Lütfen söylediklerimizin ne olduğunu iyi düşünüp kullanalım.

Belli özelleştirmeler yapıldı, ne sonuç alındı bilmiyorum, üstelik de bunları doğru bulmuyorum. Kamunun elinde, Etibank'ın elinde şimdi bor dışında uranyum ve toryum var. Ne yapmış kamu? Herkes,

bakanlar birbirini yiyor, toryumu düşürmüyorlar ağızlarından. Bazı hocalarımız da öyle. Peki ne yapıyor bu kamu, üçüncü defa uzatıldı işletme ruhsatı? Daha bir sonuç ortaya çıkarabildi mi? Bırakalım böyle şeyleri.

Uranyum nedir bir kuruş harcadı mı Etibank o konuya? Bor zaten kapıda bekliyorlar, devletin bor üretimi arttı. Bor'daki gerçek bu değil ki. Türkiye'nin avantajı efendim dünya rezervinin yüzde 80'i, 90'ı bizde diye hava atmak değil ki. Belki 98'i bende, ama bin yıl yetecek bor var, yeni aranmıyor ki.

Türkiye'deki yataklardan elde edilebilir ve pazarlanabilir, alıcısı olan ilk bor ürününün maliyeti 18-20 dolar. Ama boraksın sahip olduğu yataklarda bu 60 dolar. Türkiye'nin avantajı bu. Biz bunu kullanıyor muyuz bu kadar senedir? Ben Sayın Deniz Baykal'a dedim ki daha birkaç yıl evvel, nasıl borlar deyince, dedim ki o işi bize Amerikalılar yaptırmış. Verimli olması için çalıştık zamanında, ama kamu esas görevinin ve Türkiye'nin çıkarımın nerede olduğunu bilemediği için veya bilerek yerine getirmediği için durum böyle.

Her şeyin gerçeğini hiç olmazsa önce biz bilelim ki bizim dışımızdakilere bunu doğru dürüst anlatabilelim.

Onun dışında sevgili sendika temsilcisi arkadaşım beni bağışlasın, ben 1975-76 yılında İzmir Bayındır Sarıyurt'ta dağ başında kaloriferli, lojmanlı işletmeler açtım. Beş sene içinde iflas ettim. Dev Maden Sen gereksiz, hiçbir dayanaksız grev başlattı ve bir de MTA'nın yanlış raporları, iflas ettim. Sonra ne oldu? Sonra bir başka işte Soma'da iyi, sendikaya olan saygımdan, sendikacılığa güvenimden arkadaşlarla daima iyi geçinmenin yolunu aradığım için ben şirketteki yüzde 40 hissemenden oldum, ama diğer ortaklar taşeronlaştılar, şimdi sayılı zenginlerimizden oluyorlar, ama biz hala buralarda kamu adına bir şeyler yapabilir miyiz diye dolaşıyoruz. Şimdi sendikalarımızın da biraz şeyi kendinde aramaları gerekir.

Ben özel sektördeki madencilerin yani gerçekten bu işe gönül verenleri 45 yıldır biliyorum ve onları saygıyla anıyorum. Çünkü 1965 yılında Maden Dairesi Reisi rahmetli Kamil Haznedaroğlu bizi her

hafta toplardı, zaten 7-8 mühendisiz, derdi ki bize bu kapıdan giren her madenciye keşke boynuna bir madalya asarak karşılasak. Ondan sonra derdin nedir arkadaş diye sorsak. Hiçbir madenciden en ufak bir şikayet duymayacağım. O zaman Maden Dairesinin kendine ait personel şeyi yoktu, diğer kamu kurumlarından alırdı. Bir şikayet duyayım hakkınızda kamu kurumlarının en ücra işletmesi neresiyse orada bulursunuz kendinizi derdi. Devlet madencilğe böyle yaklaşırdı. Şahit olduğum konular vardır. Başbakan Süleyman Demirel, ondan evvel rahmetli İsmet İnönü, her hafta mutlaka Maden Dairesi Reisini arardı, TKİ Genel Müdürünü ararlardı. Şimdi bütün sektör affedersiniz gereksiz bir şekilde büründü. Bunu kim yaptı? Buna nasıl göz yumduk?

Onun için diyorum ki madencilik yapılacaksa ki, yapılması şart, biz yapmazsak siyasi erki kolaylıkla satın alabilecek başka unsurlar gelip bizim adımıza burada onu yapacaklardır, bundan hiç şüpheniz olmasın, o orada kalmayacaktır, ama biz bu işe emek vermiş, bu işe gönül vermiş, bu ülkenin insanı olarak bu işleri biz yapalım diye buradayız. İnşallah onun yolunu da burada bulmaya biraz daha yaklaşıyoruz diye düşünüyorum. Öğleden sonra tekrar konuşuruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN

Ben teşekkür ediyorum... Sayın Kasapoğlu, ancak bitirmeden bir soru yöneltmek istiyorum size. KonuŐmanıza baŐlarken önemli bir noktanın altını çizdiniz, dediniz ki ümit ediyorum ki bu toplantıdan bir sonuç birliktelik, bir sonuç alırız. Ben de ağıŐ konuşmamda dedim ki arkadaşlarım sorunlarını dile getirirlerken sorunları, çözümlerini ve yapıcı önerilerle gelsinler, katılalım ve buradan o sizin temenninizi gerçekleştirelim. Bu nedenle ben arkadaşlarımdan yani tamam sorunları hep biliyoruz, her platformda konuşuyoruz, Şu hazırlan her noktada beraber, ancak sorunlar görölüyor ki giderek büyüyor. Peki ne yapmalıyız? Bu soruyu lütfen bütün arkadaşlarım düşününler, önerim Şudur, bunu dile getirelim ve bunları tartışalım.

Ben söz isteyen arkadaşlara devam ediyorum. Erdoğan bey buyurun.

ERDOĞAN KAYMAKÇI

Şimdi ben sanıyorum üniversite olarak konuŐtuđumda Sayın Kasapoğlu bazıları madencilik yapılmasına karşı çıkıyor dedi. Ben böyle bir Şey söylemedim, yani asla böyle bir Şey söylemedim. Söyleyemem zaten. Benim söylemek istediğim farklı, yani çevreyle ilgili biz kamuoyunu ikna edemezsek, bunu kaygı duyan kişilere anlatamazsak, işin iŐinden çıkamıyoruz anlamında bunu söyledim. Önce bu sektör yaşayacak mı yaşamayacak mı diye söyledi. Evet yaşaması lazım, sadece Kasapoğlu için söylemiyorum ama bizim ölkemizin bir sorunu var, bizim sürekli sorunumuz sadece madencilik sektöründe mi? Yani bu ölkemizin sanayi sektöründe, tarım sektöründe, hayvancılık sektöründe, her sektöründe sorun var. Bu sorunlar bir siyasi politikanın sonucunda meydana geliyor. Yani sanki Şöyle bir durum var; ben öyle anlıyorum, Türkiye’de her sektör çok iyi durumda, her sektör çok iyi işler vaziyette, ama sadece madencilik sektörü iŐlemiyor. Böyle bir durum yok ki, Türkiye’de her sektör zaten berbat durumda, ben öyle söyleyeyim, kötü bir kelime kullandım ama özür dilerim. Yani dolayısıyla bu ölkemizi yönetenler bu hale gelmesine neden oldular. Bunun da en büyük nedeni, 80’den sonraki politikalar ben bunu söylemeye çalışıyorum. Yani bu politikaları, biz Şimdi madencilik sektörünü düzelt-

mek için öncelikle topyekun sorunları masaya yatırıp tüm sektörler bir araya gelip çözüm bulmamız lazım. Elbette madencilikte kamu ve özel girişimlerin olması lazım. Madencilik alanında yatırım yapacak, üretime teşvik edecek özel sektörün de teşvik edilmesi lazım. Ben bu konuda başka bir şey söylemedim. Eğer zaten bu toplantıda bildiğim kadarıyla ben Odanın da içinde olduğum için söylüyorum, bu toplantının da sektörden gelen bir talep olduğunu da veya öyle hissediyorum ben, sorunlar var, bir araya gelelim, MMO, sendikalar, dernekler, vakıflar farklı farklı konuşmasınlar, sorunları masaya yatıralım, neyse derdimiz bir araya gelip bir çözüm bulalım. Elbette bende bu şekilde olmasını istiyorum. Ama sorunu önce özel sektör temsilcilerinin masaya yatırması lazım, bizim de bu konuyla ilgili bilgilerimiz var ama öncelikle masaya yatırılacak ondan sonra da meslek kuruluşu olarak MMO'nun, MMO'ya yakın olan odaların katkısı nasıl olabilir? Bu ülkeyi madencilik açısından daha güzel ortama nasıl getirebiliriz? Ben bunu söylemeye çalıştım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN

Ben teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan Bey.

Şimdi efendim tartışmaya devam edeceğiz ve tartışacağız. Bu tartışmayı yaparken dikkat edeceğimiz konu tekrar tekrar ediyorum evet yani biz bu sorunlarımızı her platformda tartışıyoruz, yüzler hiç yabancı değil, aynı kişileri hep bu toplantılarda görüyoruz ve artık kangren olmuş bir yaramız var. Bunlara peki çözümü nasıl bulalım? Biz bugüne kadar herhalde burada bu sektörde görev alan tüm arkadaşlar inanıyorum ki elinden gelen tüm çabaları koydular. Ama demek ki bir yerde hata yapıyoruz, o hata nerede? Yanlış tercihlerde mi hatalar? Stratejide mi, politikalarda mı, nedir hata? Bunu düzeltmek için neler yapmalıyız, lütfen bu konularda öneriler ve tabii ki şu toplantının sonuçları itibarıyla yararlı olabilmesi için burada somut öneriler çıkmalı. Örneğin ben bir öneri getirdim, bilmiyorum ne düşünüyor arkadaşlarımız. Önümüzdeki aşamada gerçekten bir şura yararlı olur mu? Yani yetkilileri buraya toplayalım, bir şura oluşturalım, bu bir öneridir, ama farklı öneriler de gelmelidir. Bunun yerine hayır öyle değil de şöyle

yapalım daha yararlı olur. Ayrıca biz bir kollektif çalışma alışkanlıklarını da kazanalım. Yani şu teknede hep beraberiz. Bu tekne batarsa hep beraber batacağız. Ne özeli, ne kamusu değil. Kamu batarsa ben de batıyorum, özel batarsa öteki bütün arkadaşlar da batıyor, çünkü bu tekneden ekme yiyenler, bu tekneye sahip çıkmak zorundadırlar, bu asli görevleridir.

Evet ben son bir arkadaşına daha söz verip öğle aralığı vereceğim. Sayın Arif Kara buyurun.

ARİF KARA

Ben de buraya katılırken açıkçası daha farklı şeyler bekliyordum. Yani şu şu problemler var, bunlar da şunlardan kaynaklanıyor ve bunların çözümleri de bu şekilde olması lazım diye. Yani şu problem atıldı ama bir çözüm de önerilmedi. Sizin dediğiniz gibi önce problemleri tespit edip problemler var da acaba hangisi öncelikli herkes farklı bir problem söylüyor. Acaba en çok herkesin fikir birliği ettiği problem nedir? Bu problemlerle ilgili çözüm de ne olabilir, problemler kimlerden kaynaklanıyor, o şekilde bir çalışma olursa daha iyi olur düşünüyorum.

Yani şu anda mesela ilk konuşmada Oda Başkanımız da söyledi, dışa bağımlı, doğalgaza bağlı bir enerji sektörü, buna karşılık petrol ve doğalgaza bağımlı olarak ciddi bir ticari açık oluştu. Buna karşılık kendi kaynaklarımızı değerlendirmemiz gerekiyor, ama bunu kim nasıl değerlendirecek? Aslında buradaki tüm katılımcılar kendi adlarına, herkes kendine göre bir işi var ve onları yerine getiriyor. Ama benim burada görebildiğim bir organizasyon eksikliği var, yani bu problemlerin çözümünde kimler, hangi aşamada, hangi görevleri yapacaklar. Örneğin Maden İşleri Genel Müdürlüğü olarak bizim ne iş yapmamız gerektiği, buradaki eksikliğimiz ne var, bu zamana kadar şunları yapıyorsunuz, bunlar tamam, şunları da şu şekilde yaparsanız bizim sizinle ilgili herhangi bir problemimiz yok gibi bir şey bekliyoruz açıkçası.

Diğer şeylerde mesela kömürlerin enerji sektörüne katkı sağlaması için aranması gerekiyor, ama kim arayacak, özel sektör mü arayacak,

MTA mı arayacak, kamu kurumu mu arayacak, bu açığı nasıl kapatabiliriz? Bazı madenlerin fazla üretiminden dolayı para etmediği, bazılarının metal madenlerinin aşırı fiyat artışından dolayı bu sefer üretim yetersizliği var. Yani ben 2001 ve 2002’de göreve gittiğimde mesela İskenderun’da hazırda 300 bin ton kromumuz var ama satamıyoruz dediklerini biliyorum. Bugün gidiyoruz herkes krom ruhsatı alıyor. Bir an evvel üretime çalışıyor. Yani bunlarda bir organizasyonsuzluk var. Ama kimin, neyin ne şekilde, ne zaman yapacağı da belli değil. Bunun ne şekilde yapılacağı, kimin hangi şeyde devreye girecek, çevrecilere karşı ne yapılacak, gerçekten biz haklı mıyız, haksız mıyız, yani çevreciler mi haklı, biz mi haksız bunların da ortaya konulması, daha iyi, daha optimum, hem madenciligi, hem çevrenin beraber olması, hem yer altı kaynaklarının optimum verimli bir şekilde değerlendirilmesi. Ama bunların da bir organizasyon içinde yapılması, yani bir futbol takımı gibi düşünürsek kalede kim, defans kim, orta saha kim, ileri uç kim onun belli olması gerekir. Daha önce burada onu belirlesek daha faydalı olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN;

Mustafa SÖNMEZ’e söz vermeden önce bir noktayı tekrar bir soru şeklinde bilgilerinize aktarmak istiyorum. Biz madenciler şöyle düşünüyor muyuz? Devlet katında sahipsiziz. Enerji Bakanlığı, bakanlığı-muz gerçekten bize layık olduğumuz oranda ve ölçüde sahip çıkabiliyor mu, sorunlarımıza yaklaşıyor mu, bunu da lütfen bir irdeleyelim. Buyurun Sayın SÖNMEZ

MUSTAFA SÖNMEZ (Türkiye Madenciler Derneği İkinci Başkanı):

Teşekkür ediyorum Başkan. Hepinize saygılar sunuyorum. İki günlük çalışma programının arkasına bizi bir araya getiren Oda yönetimize teşekkür ediyorum. Buradan da sizin açış konuşmanızda belirttiğiniz gibi sektör içerisinde birlikte yaşadıklarımız, oluşturabileceğimiz güç üzerine neler üretmeliyiz diye algılıyorum. Ben bir ufak tespitten sonra da somut bir öneri yapmak istiyorum.

Şu anda sektör bileşenleri kendi kurumlarının görüşlerini ifade et-

tiler, Oda, özel sektör adına GEMAD, sendika, yine Oda ve üniversite Erdoğan Hoca, vakıf, kamu kuruluşları Bakanlık temsilcisi son konuşmacısıydı. Aslında yönetecek kamu olarak Enerji Tabii Kaynaklar Bakanlığıdır, yoksa diğer kamu kuruluşları yatırım kuruluşlarıdır, onların da madencilikle ilgili bakışları, dertleri farklı da olsa paralel gider. Ancak asıl bu işi, rejimi, Türkiye’de yöneten Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı madencilğe nasıl bakıyor, onu bir görmek lazımdı.

Başkanın söylediği gibi özel olarak Türkiye’de madencilik yapılamaz, yaptırılmaz bir yöne doğru giderken sektör bileşenleri çok ciddi güç oluşturması ve birlikte hareket etmesi gerekiyor. Bunun için de bu toplantıları yapıyoruz. O zaman bugünkü toplantıdan nasıl bir sonuç çıkarabiliriz diye düşündüğümde şöyle bir önerim var benim.

Madenciler olarak toplumun önüne, siyasetçinin önüne strateji koyabilmek için sektör bileşenlerinin asgari müşterekleri ki bunu azamiye çekmek lazım, söylemlerinde neler olmalıdır? Beş altı nokta var. Kamu yararının ne olduğunu bir önce kendi aramızda anlayalım da, dışarıya karşı onu söyleyelim. Özel sermaye, yabancı sermaye, özelleştirme, uç ürün nelerdir biz kendi aramızda şunları bir belirleyelim de söyleyebileceklerimizi birlikte söyleyebileceğimiz hale getirelim ondan sonra bunu siyasetçinin, ülkeyi yönetmeye talip olanın rejimi, yani maden rejimini yönetecek bakanlığımızın önüne götürelim. Şunlar şunlardır, şöyle de bir görüşüm vardır diyebilelim. Onun için belki bu toplantıda somut olarak bu müşterek söylemleri bir araya getirebilecek bir çalışma grubu oluşturarak onu sürelendirelim, o çalışma grubu bu başlıklar altında hazırlıklarını yapsın, sektör bir daha bir araya gelsin, onlar üzerinde belirli bir noktada, bu kısa süreli de olmalı, anlaşılma, anlaşma, uzlaşma olmuş ise oradan hareketle sektörün bileşenlerini bir güç haline getirmek için, örgütler arası bağı da kurabilmek için nasıl bir yol izlenmeli, bunu belirlemeliyiz. Belki onun bir üst seviyesi de strateji ve politika üretmek için de bir şuranın da alt hazırlığı olabilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

-Evet arkadaşta katkı açısından bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN

- *Evet, buyurun.*

-Dediğine ben de katılıyorum gerçekten, bir problem var, o problemlerin dünyadakinden esinlenilerek Türkiye’de çözümünü ne olabilir, onunla ilgili çalışma yapılmasının iyi olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN

Teşekkür ediyorum. Başka konuşmak isteyen, söz almak isteyen arkadaşım var mı? Kim? Buyurun.

Mehmet TORUN

Madencilik sektöründe birçok sorun vardır. Madencilik sektörünün önündeki sorunlar üzerine Oda olarak raporlar hazırladık. Bunlar ilgili kuruluşlara da verildi. Bunun ötesinde MMO’nun bu konudaki çalışmaları var. Demin de arkadaşlarımın söylediği gibi bir grup oluşturularak bunların derlenmesi ve buradan ortak fikirler çıkarılması gerekir görüşümdedir.

BAŞKAN

Anladım teşekkür ediyorum.

Evet, başka? Buyurun, kısa yalnız bir iki konuşma yapıyorsunuz, öğleden sonraki konuşma hakkınızı yemeyin. Buyurun.

Cemil ÖKTEN

Açılıştaki sektörün özel problemlerinin buraya getirilmemesini söyledik. Katılıyorum. Yani uzlaşma gerekir, burada önce sivil toplum örgütü yapılanmalarının gelecekte neyi nasıl yapacaklarını konuşmalarının çok pratik bir yararı olacağını düşünmüyorum. Yani şu an yokmuş gibi davranmaktan vazgeçmek lazım. Burada özel sektör, Odalar ve sendikalar arasında bir anlayış farklılığı var. Yani bunu yokmuş gibi davranarak sonuca varamayız. Bu örgütlü birlikteliğin hayata geçmesine engel değil. Yani burada sektörün mücadele etmesine rağmen bu birliktelik sağlanamadı. O zaman önce biz kendi meselelerimizi kendi aramızdaki farklı algılamaların giderilmesini harcamalıyız

bütün eforumuzu. Onu giderme şansımız da bana göre çok yüksek. Eğer birbirimizi samimi olarak anlamaya çalışırsak önemli ölçüde bu farklılıkların da giderebileceğine kanaatim var. Mustafa Bey ve diğer arkadaşların söylediklerine de katılmak istiyorum, bunu sonuçlandırmak da bu masada, burada pek mümkün değil. Bunun için bir alt komisyon ya da gruplar oluşturulması ile nerelerde farklı algılamalar var bakmalıyız, farklıyız demiyorum, farklılık bir sonuçtur, farklı algılamalarımız varsa onları değerlendirerek, acaba kalacaksak da hangi noktada aynı kalacağımızı net ve kesin olarak belirleyelim, ondan sonra da güç birliğini yapmak, işbirliğini yapmak kolaylaşacaktır. Değdiğiniz gibi de onu da bir şurayla ya da kamuoyuna daha geniş bir açılımla anlatmak belki bu işin nihayet finalini, bakanlıklar üzerinde de daha etkili bir tavrı ortaya koyacaktır. O nedenle bugünkü toplantının çerçevesinin bu anlamda kalması daha doğru olur diye düşünüyorum. Teşekkürler.

BAŞKAN

Teşekkür ediyoruz Sayın Ökten'e.

Galiba biz, birbirimizi anlıyoruz da, kendimizi ifade edemiyoruz kamuoyuna. Yani bizim ismimiz kötüye çıkmış, bunu bir türlü nedense düzeltemiyoruz. Oysa biz üç aşağı, beş yukarı temel konularda anlaşıyoruz.

Bu demin sözünü ettiğiniz gerçek, realite. Ya buradaki örgütlerin elbette ki birbirinden farklı sorunları ve farklı tercihleri vardır, öyle de olacaktır. Yani bir işçi kesiminin sorunları farklıdır, gerçekleri farklıdır, bir işveren kesiminin, yatırımcının veya sermayenin de farklıdır ve farklı olacaktır. Ama bunların ortak ve müşterek paydaları vardır. Burada temel yolu bulabilmek ve bu zemin üzerinde hareket edebilmek.

Şöyle bir soruyu da kendimize yine soralım ve özeleştiri yapalım. Gerçekten bizim örgütlenme modelimiz doğru mu? Bunu doğru diyebiliyor muyuz diye bakalım. Biz gerçekten o tabana sahip miyiz? Bakın, müsaade ederseniz hoşgörünüze sığınarak demin sözünü ettiğim Temmuz 96 tarihli toplantının öneriler bölümünde neler var, onun sadece öneriler bölümünü okuyacağım iki paragraf.

“Yıllardır her kademedede sürdürülen çalışmalar, ister kamu, ister özel, isterse kitle örgütleri açısından olsun, varılan sonuçları itibariyle değerlendirildiğinde başarılı olduğu iddia edilemez. Kısacası sonuç başarısızlıktır. 50’li yıllardan bu yana sektör olması gereken performansı yakalayamamış, başlangıçta göreceli olarak başarılı gibi görünmüş, ancak sürekli gerilemiştir. Burada düşünülmesi gereken konu bütün çabalara rağmen neden başarılı olunamamıştır. Bu soruya verilecek tüm yanıtlar detayları ile irdelenip burada bir senteze varılmalıdır.” deniyor. Devamla, “Eğer istenilen hedefe varılamamış ise;

1. İzlenen yol, tespit edilen strateji ve politikalar yanlıştır. Sorunun temelinde bu yatıyorsa stratejiler ve politikalar değiştirilmelidir.

2. Sektörün politik ve ekonomik gücü yoktur. Dolayısıyla siyasi erk nezdinde dikkate değer bulunmamaktadır. Siyasi erk için önemli olan politik gücün temelini oluşturan örgütlülük, taban ise ki öyledir, bu takdirde ihmal edilemeyecek büyüklükteki sektör tabanını temsil eden örgütlerin güçlerini birleştirerek birlikte hareket etmesi gerekmektedir” der ve devam eder. Bunun gibi önermeler gelir.

Şimdi, şu özeleştiri, lütfen beni yanlış anlamayın, hiçbir örgütü, kişiyi veya kurumu hedef almıyorum. Örgütlenme modelimiz doğru mu, gerçekten örneğin ben arkadaşlarımız alınmasın, bir Türkiye Madenciler Derneği gerçekten Türkiye’deki tüm madencileri temsil etmesi gerekir ve benim ölçülerimde diğer örgütler onun alt birimleri olmaktır. Agregatör Üretici Birliğinden tutun, Altın Üreticileri Birliği bunlar da Türkiye Madenciler Derneğinin ihtisas birimleri ve örgütleridir. Öyle olması gerekir. Ama böyle değil.

Peki bizim örgütümüz gerçekten Türkiye genelinde bir örgüt yapısına sahip midir diye baktığımızda bunu da göremiyoruz. O zaman siyasi erke gücümüzü nasıl ispatlayacağız ve o güçle nasıl çıkacağız bunu düşünmeliyiz.

3. Bizim sektörümüz gerçekten bu mudur? Yani Gayri Safi Milli Hasılaya yüzde 18.2 katkısı koyan sektör bu mudur? Nerede bunun içinde cam, çimento, demir çelik? Neden bu sektörün dışında tutulur ve sektörü alabildiğince küçük gösteririz? Biz bu değiliz ama. Madenci-

lik sektörü gerçekten Türkiye'nin temel direklerinden biridir. Arkadaşlarımız sık sık günlük yaşamın her boyutunda olan bir sektördür, bu sektörü biz küçültmüşüz. Bunun için neler yapabiliriz bunu da lütfen tartışalım.

Evet başka söz alan arkadaşlarıma söz vereceğim. Buyurun söz almak isteyen arkadaşım, buyurun.

MUSTAFA BAL (SERHAM Yönetim Kurulu Üyesi)

Sayın Başkanım, biz madencilik sektöründe, kamu ve özel sektörde yeralan temsilcilerin burada toplanıp birbirimizle tartışmamızı ve dertlerimizi ortaya dökmemize sebep olan ve bu konuda emeği geçen bütün arkadaşlarıma ben de teşekkür ediyorum eksik olmasınlar.

Başkanım, biraz geç kaldım kusura bakmayın, yolu biraz şaşırılmışım yolu bulamadım ondan gelemedim, MTA'daki arkadaşlar levhaları biraz dikkatli koyarlarsa daha rahat buluruz yolu diye düşünüyorum.

Geldikten sonra konuşan arkadaşlarımla büyüklerimin sözlerine baktığımda hepsine katılıyorum. Katılmadığım yok, fakat konuşulan konular arasında bana göre konuşulmamış olan ve en önemlisi olan Türkiye'mizin bir madencilik politikasının olmaması diye düşünüyorum ben.

Olmayan madencilik politikamızın üzerinde konuşuyoruz bizim muhakkak bir temelimiz olacaktır, bunun üzerine bir bina kurmaya çalışmak bana göre bu binanın yıkılmasından başka hiçbir sebebe, daha doğrusu sonuca ulaşmaz.

Biraz önce başkanımız İsmet Ağabeyimiz dedi, biz yıllardan beri birbirimizi tanıyoruz dedi, buraya geliyoruz gidiyoruz, hepimiz birbirimizi tanıyoruz. Doğrudur. Bana göre bunun bir iyi tarafı var, bir de kötü tarafı var. İyi tarafı şu: Demek ki madencilik sektöründe yer alan sizin jenerasyon o kadar iyi bir bilinçle yetişmişler ki, yıllardan beri hala gelip Türkiye'mizin geleceğinde önemli rol oynayacak olan düşüncelerini, fikirlerini burada söyleyebiliyorlar. Ben kendi açımdan da söyledğim de bunun kötü tarafı da şu: Demek ki biz yeni jeneras-

yon herhalde tam bir bilinçlenmeyle yetişememiş ki, bunu zaten biraz önce bahsedilmişti, buraya gelip çok fazla sözlerimi söyleyecek bir bilince sahip değiliz diye düşünüyorum. Bunu da bağladığım nokta şu, dediğim gibi özellikle madencilik politikasının olmaması nedeniyle madencilğe karşı alınan bazı tavırların neticesi olarak ben bunu görüyorum.

Yine hocam bahsetti, çevre-madencilik ilişkisi. Çevreyle barışık madencilik nasıl olmalı, nasıl yapılmalı diye. Bunların hepsine katılıyoruz ve ben şuna da inanıyorum, madenciler bana göre çevreye en saygılı olan meslek kuruluşları, sektörlerden bir tanesi. Fakat bizim burada derdimiz, problemimiz konuyu bilmeyen ve madencilik sektörü içinde yer almayan insanların kalkıp bu tür ilişkiler konusunda sağda solda, özellikle basında fikirlerini beyan etmesi. Biz bunu en son Kaz Dağlarındaki altın madeni konusunda Çanakkale’de yoğun olarak yaşadık. Ümit arkadaşımız da birebir işin içindeydi zaten, yoğun olarak da yaşadık biz bu konuyu.

Yine aynı şekilde kanunlardan ziyade bizim derdimiz, problemlerimiz maalesef arkadaşlar dediğim gibi kişilerle uğraşmak zorunda kalıyoruz. Yani biz madencilere kanunlarla yasalarla sahip olduğumuz haklarımızı kullanmamıza izin verseler, aslında biz büyük problemleri yaşamayacağız. Ama İsmet Ağabeyin dediği gibi biraz önce veremeyeceğim, yaptırmayacağım dedikten sonra maalesef sizin elinizden de hiçbir şey gelmiyor. Bunu biz İstanbul’da orman izinleri konusunda yaşamıştık, yoğun olarak yaşadık. Ama şu anda konu çözülmüş gibi görünmüyor.

Başkan şimdilik benim söylemek istediklerim bunlar. Tekrar daha sonra söz almak isteyeceğim.

BAŞKAN

Yeni öneriler lütfen, yani öğleden sonraya biz önerileri genellikle aktardık, o nedenle önerilerinizi açıkça dile getirin.

GÜVEN ÖNAL

Açıkça söylüyorum. Şimdi efendim bakın, burada tabii değişik görüşler, durum çok acil. Bunun için ben o asgari müşterekleri bildirip ortak açıklamalar, şeyler üzere benim şöyle bir önerim var. Şimdi burada değişik kurumlar, değişik yerler var.

Bakınız, ben şöyle bir hesap ettim. Oda, konsey, vakıf, sendika ve kamu temsilcileri var. Şimdi şöyle kabul ediyorum; konsey dediğimiz zaman bünyesindeki bütün şeyleri içeriyor zaten, dernek vesaireleri. Onların temsilcisi. Oda, belli bir görüşün sahibi. Bir tane kamunun genel müdürleri arasından kendi aralarında Rifat Bey burada şimdi, bir temsilci, bilmiyorum yasalara göre uygun mu, seçseler, bu temsilciler, bu kurumların, ayda bir veya iki ayda bir, bir araya gelerek ortak şeyleri tespit edip bunları bildiri olarak yayınlamalı. Yoksa grup kuralım, şey yapalım, komisyon oluşturalım dediniz mi iş yayılır. Onun için hızlı hareket ancak böyle mümkün. Yani birçok şeyi bu grup, bu saydığım kişiler temsil ediyor zaten. O zaman bir kamu temsilcisi ilave edip, yani beş altı kişinin bir araya gelip bir konuyu tartışıp sonuca bağlaması herhalde çok kalabalık grupların tartışıp sonuca bağlamasından daha kolay olur diye düşünüyorum ve daha hızlı olur. Bu benim önerim.

Şura fikrine de katılıyorum. Zaten yıllardır hep savunduğumuz bir olay. Bunu da işte bu kurum temsilcileri bir arada olduğu zaman tartışırlar, belli bir gündeme, takvime vesaireye, nasıl yapılacağına bağlarlar, ondan sonra da bu temsilcilerin toplantılarında, temsilinde başkanlar olsun yani toplantılarında alınan kararlar ki, yönetim kurulları da başkanlara tam yetki versin. Artık deklare edilsin. Diğer bütün sivil toplum örgütlerine, her yerine, karar budur, bu şekilde uygulanıyor

diye, gerekiyorsa arada bir de bütün örgütler bir araya gelerek bu kararları tartışabilirler. Yani benim önerim hızlı olması için bu başkanların ayda bir kere veyahut iki ayda bir kere bir araya gelip bu güncel sorunlara da bağlı olarak asgari müşterekleri içeren bu bildirimleri veya asgari müşterekleri içeren kararları açıklamalı. Öneriyorum ve kısa yol olarak görüyorum.

BAŞKAN

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Bu sektörün vazgeçilmezlerinden biri işçisidir. Birisi de bu işin sermayesidir yani özel sektördür evet. Birisi kamu kurumlarıdır, yani vakıf ve meslek odaları gibi ve kamu madenciliği yapan firmalardır. Evet, ben önerinizi sanıyorum özetledim, söylediğiniz şekilde algılamışım, buraya da kayıtlara geçti. Agregta Üreticileri Birliği bunlar adına başkanları buradaydı, evet, arkadaşlarımızın görüşünü almak istiyorum.

CÜNEYT ERTUĞRUL

Teşekkür ederim. 5 senedir Agregta Üreticiler Birliği başkanlığını yapıyorum.

Efendim tabii Agregta maden içerisinde özel bir konu ve yeni de bir madencilik faaliyeti olarak kabul edilmiş bir faaliyet alanı. Dolayısıyla ben şahsen burada ilk defa böyle bir toplantıya katıldım, geniş çerçeveli ve burada kişilerin ne düşündükleriyle ilgili elbette daha evvelki toplantılardan biliyorum ama bir durumdan dolayı çıkartmak istedim açıkçası. O yüzden mümkün olduğu kadar geç konuşayım dedim.

Şimdi bizim sıkıntımız burada diğer arkadaşlardan birisi de söylemişti, her yerde aynı. Her yerde aynı olması bu madencilik sektöründe de böyle olması demek değil. Ben fikir ayrılığının burada daha evvelki konuşmacıların fikir ayrılığının, yani madencilğe bakış açısının bu kadar yıl beraber çalıştıktan sonra yine de bu kadar fazla olmasını hayretle görüyorum. Yani sonuç itibarıyla olması gereken bir üretim var, bu üretimin mutlaka yapılması gerekiyor ve bu üretimin yapılma şekli, yani bir tabanın oluşturulması bugüne kadar yapılamamış. Bugüne kadarki dernek yöneticileri ciddiyetle istememiş diye düşü-

nüyorum. Yani kimse alınmasın ama, ne de bunu siyasilere kabul ettirebilmiş. Bununla ilgili kamu kuruluşu olarak kabul edilen MMO da acaba bu konuda ne yapmış onu da merak ediyorum açıkçası. Yani bana göre burada yapılacak her üretime Türkiye’de maalesef hep karşı çıkılıyor.

Aşağı yukarı benim gördüğüm özür diliyorum bunu söylerken belki üzüntü duyuyorum ama yani üreticiye karşı daima defans içerisinde olan kamu kurumlarıyla karşı karşıyayız diye düşünüyorum. Bunun böyle olmadığını bana ancak ispat ederlerse inanabilirim.

Sürekli üreticilere farklı davranış içerisinde olan kamu kuruluşlarının olduğunu düşünüyorum. Ayrıca farklı üreticilere, farklı şekilde davranan kamu kuruluşlarının olduğunu da düşünüyorum. Bunu ispat da edebilirim. Dolayısıyla bizim demek ki davranışlarımızı öncelikli düzeltmemiz lazım. Yöneticiler olarak, devleti yönetenler olarak, belki üreticiler olarak belli standartlar oluşturmamız lazım.

Kamu bizden şikayetçi, orman şikayetçi kamu özelinde, çevreciler şikayetçi, ama bir standart yok. Mesela ben özel olarak söyleyeyim. Agregatörlerle ilgili üretim koşullarını belirleyen bir standardın olması lazım. Bu standart olmadığı zaman herkes kafasına göre hareket edebiliyor. O zaman maliyetler de değişebiliyor. Düşük maliyetli olan rahat ediyor, elinden geldiği kadar kurallara uyan, çevreye uyumlu hareket edip buna göre para harcayan adam da rekabet şartlarında zarar görüyor. Bunun bir standarda oturtulması lazım. Çalışan insanların, kişilerin çalışma koşullarının kontrolü gerekiyor. Agregatör sektöründe, Çine’de 18 yaşın altında çocuklar çalıştırılan durumlar vardı. Bütün bunların standardize edilerek bu koşullar altında bu şekilde çalışabilir gibi bir politikanın oluşturulması gerekiyor. Bunun yapacak olanlar da bizleriz, ama bugüne kadar yapılmamış. Dolayısıyla böyle bir özel durum olduğu için Agregatör Üreticileri Birliği de bu özel problemler neticesi kurulmuştur. Keşke daha genel bir şey içerisinde bir uzmanlık dalı olarak bir derneğin içerisinde olabilseydi, hiçbir problem yoktu. Kimse dernek kurmaktan özel bir keyif almıyor. Bunu biraz da ben size karşı söylüyorum, ama agregatörün problemlerine kimse bakmazsa, hatta agregatör işi olarak kabul edilmezse

bu sadece arz-talep meselesi yüzünden gündeme gelebilir ve agrega kullanılabilir hale geliyor. Yani bugün istedikleri kadar İstanbul bölgesinde ocakları kapatacağız desinler. Bu kadar agrega gerekliyse bu ocaklar çalışmak mecburiyetinde ve hakikaten de çok kötü koşullarda da ocaklar çalışabiliyor, kimse de ses çıkartamıyor. Anlatabildim mi? Bunların hepsinin bir standart haline gelmesi, kimsenin eyyamcılık yapmaması gerekiyor, ama işimize geldiği zaman kuralcı oluyoruz, standartlar diyoruz, ama işimize geldiği zaman da eyyamcılığı biliyoruz. Dolayısıyla asıl olan bu işin madenin politikası, biraz evvel bir beyefendi söyledi, politikası konusunda anlaşmak lazım. Herkes kendisine göre, önceliklerine göre bir özel sektördeki patronuna göre hareket etmemeli, standardize bir politika oluşturmalı diye düşünüyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN

Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan öğleden sonraya döneceğiz, ama şimdi ben şöyle; bir durumu var madencilik sektörünün yıllardır pupa yelken gitmeye çalıştı ama arada bir tökezledi değil sürekli tökezledi, bunların içindesiniz, ama aramıza yeni katılan bazı şeyler var, madencilik kurumları Bir tanesi Agregacılar. Arkadaşımız bu sektöre sonradan ... Bir de Altın Üreticileri Birliği var ve Altın Üreticileri Birliği de yeni bir kuruluş ve sektörümüzün içinde bir gerçek. Tabii orası. Buyurun Sayın Başkan. Sizden sonra Altın Üreticileri.

MEHMET TORUN

Değerli arkadaşlar ben Oda olarak kapanış konuşmasını yapmak istiyordum ama Sayın Cüneyt Bey meslek odaları ne yapıyor, ne yaptıklarını ispat ederlerse inanırım deyince kısaca söylemek istiyorum.

Meslek odaları söylemini Odamız olarak aldığım için konuşuyorum. Odalar elinden geleni yapmaya gayret ediyor. Bunu yaparken de kongrelerimizde, sempozyumlarımızda, çalıştaylarımızda sorunları masaya yatırarak çözüm üretmeye çalışıyoruz. Yine yasal anlamda taş ocaklarının, Maden Kanunu kapsamına alınması için 2003 ve 2004

yıllarında da çok ciddi mücadelelerimiz oldu. Biz şuna inandık: Taş ocakları, daha doğrusu tüm agrega, mıcır, maden kapsamındadır, çünkü doğadan üretilen her şey, ekonomik değeri olan her şey madendir tanımından yola çıkarak bunun disipline edilmesini ve haksız olarak yapılan bazı saldırıları önlemek amacıyla tam da söylendiği gibi bir standart oluşturulması ve mühendislik hizmetinin getirilmesi anlamında da gayret sarfettik. Şu anda doğru yaptığımıza da inanıyoruz. Taş ocaklarının 1900'lü yıllardan beri Taş Ocakları Nizamnamesi kapsamında yapılan çalışmalarının çevreyle ilgili sorunları ve diğer sorunları yarattığının da hepimiz bilincindeyiz. Bunun düzenlenmesinin de bir yasal çerçevede doğru olduğuna inandık ve o inancımızı bugün de koruyoruz. Teşekkür ederim.

ÜMİT AKTUR (*Altın Madencileri Derneği Başkanı*)

Teşekkür ederim Sayın Başkan. Bir iki rakamla konuşmama başlamak istiyorum.

Dünyada 2007 yılında maden, metal, metalik maden aramalarına 10 milyar dolar para harcandı. Altın madeni aramalarına da 4.2 milyar dolar harcandı, büyük rakam bu. Dünyada metalik madenlere ve altına olan ilgi gerçekten had safhada, şimdiye kadar olmadığı şekilde.

Altına Türkiye'deki bakış belli, yani altın üretimi maalesef kamuoyunda yanlış bilgilendirmeden dolayı yapılması zararlı, hatta yapılmaması gereken bir madencilik faaliyeti olarak görülüyor, ama dünyada tamamen tersi bir algılama var. Dediğim gibi en büyük arama bütçeleri bu işe ayrılmış.

Türkiye'deki aramalara harcanan bütçeye baktığımızda 2007 yılında Türkiye'de toplam metalik aramalara yapılan harcama tutarı 60 milyon dolar. Bunun yaklaşık 40 milyon doları altın madenciliği aramalarına.

Bu rakamları niye verdim? Türkiye'de gerçekten devletin de çekilmesinden sonra madencilik sektörü bir avuç kişinin elinde. Yani bir avuç kişi bunu sırtında yürütmeye çalışıyor, ama dünya ölçeğinde bir şey yapmak bu kapsamda mümkün değil, çünkü sektöre yeni

sermaye girmiyor. Dünyada çok büyük yatırımlar var, örneğin bir Meksika'ya 2007 yılında sadece Kanada'dan altın aramaları için 1 milyar dolar gitmiş. Türkiye'ye gelen dünyanın her tarafından gelen ve Türkiye'nin kendisinin yatırdığı para toplam 60 milyon dolar. Yani altına hücum, Türkiye'nin yer altı kaynakları, altın kaynakları talan ediliyor, yabancılar saldırı gibi birtakım yanlış bilgilendirmeler var. Rakamları tekrar etmek istemiyorum, toplamı 60 milyon dolar, yerli yabancı hepsi.

Olay, altınla başladı, yani 1990'lı yılların başında altına karşı bir faaliyet gibi başladı. Aslında biz o zaman bunu gördük, bu Türkiye'de madencilik karşı yapılan bir şey, ama yumuşak karın gibi görüldü, siyanür diye lanse edildi ve madencilik aleyhindeki faaliyetler bilinçli bir şekilde 1980'li yılların başında, hatta 80'li yılların sonunda başlıyordu.

Biz uzun süre altın madenciliğinin zararlı olmadığını, bütün dünyada uygulandığını, dünyada 800 tane altın madeni olduğunu, siyanürleme yöntemiyle çalıştığını, en gelişmiş ülkelerde olduğunu anlatmaya dilimiz döndüğünce çalıştık. Bu konuda ama çok yalnız kaldık. Arkasından söylüyoruz, yüzüne de söylüyorum, bu konuda yanımızda üniversitelerden çok kısıtlı sayıda bilimsel destek gördük ve huzurunuzda ben Prof. Dr. Güven Önal'a 15-20 yıldır bu sektörün dünyadaki örneklerini görerek anlatarak bilimsel bir şekilde bu sektöre katkı verdiğinden dolayı kendisine teşekkür ediyorum. Ama biz bekliyoruz ki eğer yaptığım iş teknik ise bunu üniversiteler ve Odamız bizimle birlikte anlatsın. Yani altın madenciliğinin kişiliğinde bütün madencilik karalandı yıllardır ve bugünkü sorunları yaşıyoruz. Yani madenciliğin bir kere aklanması lazım. Madenciliğin aklanması için de herkes konuşuyor, ama konuşması gerekenler konuşmuyor, üniversiteler konuşmuyor, MMO gerçekten yeteri kadar konuşmuyor. Yani altın madenciliği yanlış yapılıyorsa yanlış yapılıyor densin. Şu yöntemle yapılıyor densin, şu çevresel tedbirlerle yapılıyor densin ama desin ki dünyada da böyle yapılıyor, siz de böyle yapın. Bu sektör bilmeyenlerin veya kasıtlı bir şekilde bu sektörün altın madenciliğinin veya madenciliğin yapılmaması için çok ciddi emekler, zaman harca-

yan grupların karşısına da bilimsel ve bu işin gerçek sahipleri çıksın.

Benim için buradaki en somut önerim altın madenciliği çok kirli bir sektör olarak görülüyor, hatta yapılmaması gereken bir sektör olarak görülüyor. Bu imajın yıkılması için bütün üniversitelerin, bu konudaki bütün hocaların MMO'nun, basının her türlü imkanını kullanarak sektörümüzün aklanması için bir çaba göstermesi gerekir diye düşünüyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN

Efendim sabah oturumumuzu, birinci oturumu burada kapatıyoruz. Hepinize afiyet olsun.

İKİNCİ BÖLÜM

BAŞKAN

Meslektaşlarım oturumumuzun ikinci bölümünü açıyorum. Başlangıçta belirttiğimiz gibi hemen hemen ben buradaki notlarıma bakıyorum, 12 sektör temsilcisine söz vermişiz, arkadaşlar ifade etmişler sorunları, görüşlerini, benim ihmal ettiğim ve söz almak isteyen bunların dışında var mı? Bu ikinci aşamada da tekrar ve somut öneriler ne yapmalıyız, bunları derleyip bir sonuca gidelim.

Evet öncelikle Sayın Atılgan Sökmen, kendinizi tanıtarak lütfen başlayın.

ATILGAN SÖKMEN (*Türkiye Madenciler Derneği Genel Sekreteri*)

Şu anda da Madencilik Platformunda da dernek temsilcisi olarak çalışıyorum.

İsmet Ağabeyim de değindi. Şu anda madencilerin durumu gerçekten berbat. Şu anda yasal izinlerini alamadığı için kapalı duran bir dolu işletme var özellikle İstanbul'da. Bir sayın bakan önüne götürülen her şeyi bitirilmiş, bütün bürokratların imzasından geçmiş dosyalar dizisini, "götürün bunları ben mecbur muyum" diyebiliyor. Madencilik bu durumda.

Buna karşılık bir ses çıkarmaya çalışılıyor. Benim merak ettiğim

bir şey var, burada kamu kurumundan meslektaşlarımız var, odadan arkadaşlarımız var, madenciliğin bu somut durumunda, somut sorunları karşısında acaba ne hissediyorlar? Acaba buna arka çıkmak, bunu protesto etmek veya bunu protesto edenlerle birlikte olmak gibi bir kaygıları olabilir mi? Benim merak ettiğim nokta bu. Çünkü birliğimiz buradan geçecek. Ha onların da bizden beklediği bir şey varsa, gerçi söyledi biz meslek kuruluşları olarak, şirketler olarak, bireysel olarak odanın her türlü etkinliğinde yer alıyoruz. Her türlü etkinliklerine katkıda bulunuyoruz, bunu kendileri de ifade ettiler zaten, ama bizim de beklediklerimiz var. Beraber olmamız lazım. Madenciliği yapıp yapılmama noktasından hızla uzaklaştırmamız lazım.

Bugün MİGEM'deki arkadaşlarımızdan yani bazı şeyleri duyunca şaşırıyoruz biz. İşte üç sene önce yapılmış bir üretim sırasında GSM'si yok diye teminat irat kaydediliyor, böyle şey olur mu ya? GSM ile MİGEM'in ne alakası var, bırakın onu kendi kurumları yapsın. Yani biz eğer sektörel bir birliktelik, kaynaşma içinde olacaksak bunlar çok önemli noktalar. Teşekkür ediyorum.

BAYRAM ALTINTOP

Özellikle biliyorsunuz son dönemlerde çevreci kuruluşlar tarafından toplantılarda, televizyon programlarında, gazete haberlerinde sürekli olarak madenci eşittir orman ve çevre katliamcısı, ağaç düşmanı olarak işleniyor. Bugün karşı karşıya bulunduğumuz en büyük sorunların başında bu geliyor. Halbuki doğayı kazmadan maden çıkarma şansına sahip değiliz. Yani çevreyi tahrip etmeden maden üretemeyiz. Çevreyi tahrip edeceğiz ama çevreyi tahrip ettikten sonra restorasyonu ve gereğini de yerine getireceğiz ki bunun örnekleri var.

Sanayileşmiş ülkeler madenlerini işleyerek zenginleşmişlerdir biliyorsunuz. Milyonlarca senede oluşmuş olan madenleri kullanmama lüksümüz yok. Ülkemizin buna ihtiyacı var.

Sürekli olarak bu çevre sıkıntısının dışında birçok yeni kanunlar çıkıyor. Hepimizin bildiği gibi kanunlarla da sıkıştırılıyor. Nedir dersiniz, muhtelif kanunlarda yapılan değişikliklerle örneğin ormanlarda arama yapan mühendis veya işletmeci hapse atılıyor. Hapse atılma tehlikesi olan bir yerde madencinin, madencilik faaliyetine devam etme şansı yok.

Bunun dışında bir başka yeni yayınlanan bir kanun var yine, yani direkt kanunlar değil de dolaylı kanunu anlatan birşey altında tutuluyoruz. Örneğin 15 Mayıs tarihinde İş Kanunu ve kanunla ilgili değişiklik yapılması hakkındaki kanun yani 5763 sayılı kanunda, kanunun 85. maddesine bir ilave yapılıyor. 85. maddesinde 16 yaşından küçük çocukların ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılması yasak. Buna ilave olarak ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılan çocuk ifadesinden sonra gelmek üzere şöyle bir ibare var: Çalıştığı işle ilgili meslek eğitimi almamış işçilerin çalıştırılması yasak, yani 16 yaşından küçük çocukların çalıştırılması tehlikeli işlerde yasak ve eğitim aldırılmamış işçilerin çalıştırılması da aynı kategoride yasak.

Bu şunu gösteriyor: Biz biliyorsunuz genellikle doğada çalışıyoruz, köylerde çalışıyoruz, çalıştırdığımız işçilerin çoğu eğitim düzeyi de oldukça düşük olan insanlar. Bütün bunlara rağmen biz bunlara önce bir eğitim vermemiz gerekiyor, nasıl bir eğitim vereceksek. Hadi

mesleki olarak eğitimi verelim ama onun dışında diğerlerine nasıl bir eğitim vereceğiz, ne olacak bilmiyoruz. Bu da bizim aşağı yukarı 15-20 gün önce çıkan bir kanunun bize sunduğu vebelerden biri. Bu da olayın bir başka yönü.

Bu saydığım yeni çıkan değişik kanunlarla ilgili sürekli olarak kanunları takip etmeye çalışıyoruz ki acaba madencilğe nasıl daha önlenecek birçok şeylerle karşı karşıya kalacağız diye bunu yaparken bir de biliyorsunuz her kesimin malumu olan bir başka şey, yazılan ne kadar güzel olursa olsun uygulayıcının iyi niyetine, biz insafına bırakılmış durumdayız. Maalesef burada da uygulayıcıların pek insafı olduğu söylenemez. Özellikle Orman Bakanlığının bürokratları, madenciliğin karşısında bütün bu yasaların dışında ayrıca bir engel teşkil etmekte.

Bir iki örneği yine sizinle paylaşmak istiyorum ki bu zannediyorum Odamızın da karşı karşıya bulunduğu ve duyduğum kadarıyla mahkeme açtığı bir olay. Biliyorsunuz restorasyon planları orman mühendisinin onayından geçiyor, orman mühendisinin imzası isteniyor. Restorasyon işletmenin bir parçasıdır. Maden mühendisi, işletme projesini yaptığı zaman restorasyon planlarını da beraber yapar, bu ayrı addedilemez. Fakat bugün günümüzde Orman Bakanlığı, restorasyon planını orman mühendisi imzasız olanları kabul etmiyor.

Bir başka olay, bir başka gene işletmemizde karşımıza çıkan bir başka olayı paylaşmak istiyorum size. İşletme yapılan bir yerde, ikinci bir işletme talebinde bulunduğunuz zaman işletme talebinde bulunan yere izin verilebilmesi için hafriyat döküm sahası isteniyor. Hafriyat döküm sahası olarak bizim işletme içerisinde maden alınmış bir yer önermemizi de orman mühendisleri, orman teşkilatı karşı çıkıyor, hayır efendim bunu böyle yapamazsınız diye. Neymiş, ya hafriyat çıkmıyor diyeceksiniz, ya da ayrı bir yerde ayrıca bir hafriyat yeri izni almanız gerekir. Yani benim madenciliğime orman mühendisi mi karar verecek? Bu kadar saçma sapan şeylerle biz karşı karşıyayız arkadaşlar.

Bir başkası da ormanda karşı karşıya bulunduğumuz durumlar.

Şubat ayında bana yer teslimi yapılmış, ağaçlarımız damgalanmış, fakat ağaçları kesecek eleman bulamadı diye 3,5 ay bizi bekletiyorlar. Sonuçta ihracat taahhüdü var sıkışıyor arkadaşımız, orada 8 tane ağaç var, oradaki orman memuruna danışıyor, acaba bunu biz kesebilir miyiz diye, o da tamam kesebilirsiniz diyor, daha sonra görüyor ki orayı bizimkiler kesmiş, ondan sonra tabii bu arada orman memuru da şefe karşı ben izin verdim diyemiyor, dolayısıyla şef hemen bir tutanak tutuyor ve mahkemeye veriyor. Yani benim yer teslimi yapılmış, ağaca damgalanmış olan maden işletmemde işletmeye 3,5 ay sonra başlayamıyorum, ihracat taahhüdü nedeniyle de kesmeye kalktığım zaman da mahkemelerde süründürülüyorum. Yani burada karşı karşıya bulunduğumuz fiili sıkıntıların bir kısmını sizin de bilgilerinize tekrar sunmak istedim.

Bunun çözüm yolu olarak da neden çok güzel konuşmacılar çok güzel söylediler. Efendim bugüne kadar aynı sorunları 96 yılında da dile getirdik, bugün de dile getiriyoruz, niçin çözüm olmuyor. Gayet basit. Bugün biz maden sektörü olarak bir Başbakanla oturup da bir araya gelip de konuşalım dediğimiz zaman Başbakan bizi dikkate almıyor. Çünkü ekonomik bir gücümüzün yok olduğunu biliyor.

Sayın Enerji Bakanımız tamam arkadaşlar diyor, bir çalışma yapın da bizim Türkiye'deki yarattığımız katma değer nedir, bir toplayın getirin de ben savunayım diyor. Böyle bir Enerji Bakanıyla da beraber çalışıyoruz. Biraz önce de sayın hocam bahsetti, bizim direkt olarak 2.7 milyar dolar ihracatımızın dışında katma değer ve ürünlerimizle beraber 35 milyar dolarlık bir katma değer yarattığımız şeklinde. Bizim bunu eğer tam olarak bu ve benzeri gerçek rakamları idarenin önüne koyduğumuz zaman idare bizi ancak dinleyecektir. Aksi takdirde bize randevu da vermeyecektir, bizim sıkıntılarımızı da dinlemeyecektir.

Ben şimdi birlikten güç doğar misali buraya toplanmış olan bütün sektör temsilcilerinden ricam şu: MMO tamam siyasette yapabilir, siyaseti bir kenara bırakmasın ama öncelikle de bizim madencilikte de bizim arkamızda dursun. Üniversiteler ve kamu kurumunu temsil eden arkadaşlarımıza rica ediyorum. Kamu kurumunda çalışıyorsanız-

nuz, devam ediyorsunuz ama bugün özel sektörde çalışan biz madenciler, üretimde çalışan madenciler birçok sorunla karşı karşıyayız, kimse de bizi dinlemiyor. Bir Orman Bakanı ve orman bürokratu bizi parmağında oynatıyor. Benim ricam şu; güçlerimizi birleştirelim, yok efendim bu üreticinin, bu işçinin sorunu, bu şeyin sorunu demeyelim, bu ortak sorunumuzdur, madencinin yaşayabilmesi lazım, madencinin yaşayabilmesi için de bizim birlikte sesimizi ve gücümüzü göstermemiz lazım diye düşünüyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN

Ben teşekkür ediyorum Bayram Beye.

Evet, birinci oturumda arkadaşlarımız sorunları dile getirmişti ve şöyle bir sonuca varmıştık: İkinci oturumda artık bağlayalım. Toplantı planımızda da saat 15.30 ile 16.00 arasında bazı arkadaşlarımızın dönme konumu var, bu nedenle burada artık somut önerilerimiz ne, ne yapalım, bunu tartışalım. Ben söz isteyen arkadaşlarıma bu aşamada söz vermek istiyorum. Örgütler nasıl bir model önerirler, ne yapalım? Bekliyorum.

AHMET EREN (GEMAD ÜYESİ)

Emre Madencilik ve Oryantaş ve başka birkaç kurumda görev alıyorum. Evvela Oda Başkanı, Sayın Başkan, üniversite, değerli katılımcıları:

Ben sizlere şöyle bir tabirden başlayayım. Biz yıllardan beri bu konuyu konuşuyoruz. Kurbanı nereden keserler? Evvela herhalde boy-nundan keserler çabuk, zahmet çekmesin diye. Maalesef bizim kurban deve. Evvela ayağından başladılar, yavaş yavaş kesmeye. Öbür ayağını da kesecek, ondan sonra devirecekler. Eğer bu birliktelik bozulursa herhalde bu ülke de bozulacak gibi geliyor bana kalırsa.

Avrupa diye diye buraya kadar geldik, ama hiç Avrupa'ya gireceğimiz falan yok. Bizi Avrupa'ya almayacaklar.

Avrupa'dan evvelsi gün geldim, her tarafın madencileri bozuk, yıkıyorlar. Komo Gölünün ve Lugana Gölünün etrafında birçok madenci ve Sayın Kasapoğlu, Sayın Hocam hepiniz biliyorsunuz granit

ocakları var, kum çakıl ocakları var. O portal vinçler var, cayır cayır çalışıyorlar. Peki bize ne oldu? Siz 5 bin tane sahayı ihaleye çıkaracaksınız, bunun yarısında kayda değer maden yok, parayı alacaksınız, vatandaş orada bir şey bulamayacak, ondan sonra durmadan koşacaksınız, peki ihaleye verdiğiniz sahaları vatandaşa niye sattınız, mademki orman izni vermeyecektiniz. Mademki vatandaş soymaya geldiniz de başka türlü açıkça söyleyecektiniz, biz sizi soyacağız.

Evet benim burada bir önerim var, bu öneriyi ben Sayın Başkana soracağım, başkan bunu okusun ve bir an önce eğer eyleme geçmezsek ben iki ay sonra 250 tane adamımı kapının önüne koyacağım. Evvela Anıtkabir'e gidip bir siyah çelenk koyacağım, ulu öndere Cumhuriyeti kurana şikayetlerimi bildireceğim, ondan sonra Enerji ve evvela Orman Bakanına. Bizim Odayla, maden işleriyle, MTA ile falan bir kavgamız yok. Bizim için onların ne kadar çok üzüldüğünü biliyorum ben. Konuşuyorum, çünkü biz onlardan bir parçayız. Niye? Çünkü onların maaşını biz veriyoruz. Bizim verdiğimiz vergilerle, bizim paramızla çünkü bize hizmet ediyorlar. Ama öbür taraf herhalde bizim paralarımızla oraya gelmedi galiba.

Ben teşekkür ediyorum katıldığınız için. Hepinizin Babalar Günü hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN

Önerilerinizi bekliyorum alıyoruz. Evet, Ahmet Eren arkadaşımız çok kısa topladı, ama ben kendisine bir söz vermeyecektim, çünkü ben Ahmet Eren arkadaşımı tanıyorum, benden bu talebi yaptığı zaman dedim ki sana en son söz vereceğim ve mikrofonları kapatacağım, kayıtları kaldıracağım, öyle dedik, çünkü ne olur ne olmaz diye, fakat çok somut önerilerle geliyor.

Evet, aldık ve bu öneriyi dikkate alacağız, bütün önerileri topladıktan sonra bunu da tekrar sizin bilgilerinize sunacağım. Bilmiyorum başka arkadaşım var mı? Bütün önerileri topladıktan sonra birlikte değerlendirelim.

Sayın Ahmet Eren, eylem planı diye göndermiş okuyorum bilgilerinizi.

“Önerilerimin tamamı demokratik yollarla yasaların verdiği izin çerçevesinde, yine yasaların öngördüğü izinler alınarak yerine getirilmelidir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığını muhatap alacak, sorunları ve çözüm önerilerini içeren bir deklarasyon hazırlanmalıdır. Bu deklarasyon gazetede ilan edilecek uzunlukta olmalı, fazla uzun olmamalı. Bu deklarasyon arkasında da sorun ve çözüm önerileri, detayları olmalıdır. Bu deklarasyonla birlikte madencilik sektörü eylem planı hazırlanmalı, bu eylem planı örneğin deklarasyonun verilmesi. Tarih koymuş, onları sonra çizmiş. Geçerli midir Sayın Eren bu tarihler? “

BAŞKAN

Ha yeni takvim, evet bir plan vermiş, deklarasyonun verilmesi 20 Nisan 2008 demiş. Anıtkabir’e madencilerin çelenk koyması ve şeref defterine yazı yazılması, bu yazı daha sonra da basına verilmelidir. Bir madenci önerdi çok etkili olur, parantez içinde. 3. Deklarasyonun gazetelerde yayınlanması, burada da bir tarih var, fakat tarihi eski onları geçiyorum, yani bir zaman planı içerisinde bunların uygulanmasını öneriyor. 5. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının önünde ruhsat fotokopisi yakmak, bunun da tabii tarihi var. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının önüne yürüyüş ve siyah çelenk bırakmak. 6. Madencilerin ve içeri toplu yürüyüşü. 7. Çözüm bulunmazsa sektör kaderine boyun eğmeli diyor Sayın Eren, bilgilerinize sundum.

Dolayısıyla Sayın Ahmet Eren’i bu sektörden tanıyoruz hepimiz, yıllarını bu sektöre vermiş bir üretici, bu işin affedersiniz ama beni mazur görün hamallığını yapan bir arkadaşımız ve bir iki öneri getiriyor. Bilgilerinize sundum.

Evet arkadaşım. Buyurun.

YUNUS ÖGER (TÜMMER, Türkiye Mermer Makinaları Üreticileri Birliği Genel Sekreteri)

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan,

Burada bulunan tüm arkadaşları ve büyüklerimizi selamlıyoruz çok değerli fikirler gündeme geldi, tartışıldı, ileri sürüldü. Ben de ne

kadar özel konular ortaya konmasın dendiye de bu özel şeylerin de tüm sektörün içinde varolan problemlere dayalı olduğunu farz ederek bir şeyler söylemeye çalışacağım.

Mermer ve doğal taş sektörü dünyayla kıyaslandığında dünyada ilk 10 içinde yer alır, önemli bir taş trendi var. Birinci, ikinci, üçüncü ve 10'uncu. Bu ilk on, mermer ve doğal taş üretiminin ve ticari değerinden yüzde 97'leri civarında olan kısmını gerçekleştirmektedir. Bunun içerisinde de Türkiye yıllara göre değişse de dördüncülükle beşincilik arasında yer almakta mermer ve doğal taşın üretiminde ve ticari değeri itibarıyla.

Bir taraftan bunu söylerken diğer taraftan hayatında taş insan eli değdiğinden bu yana taşın hayatından çıkmadığı tarzda çalışmaları olan, tasarımları olan ve çok önemli anlamda çalışmaları olan ülkeler var rakibimiz durumunda olan. Bunlar İtalya'dır, İspanya'dır, nüfusları itibarıyla Çin ve Hindistan'dır. Biz 1985'ten bu yana ki atılımlarla 500 yıldan bu yana çalışmaları olan ülkelerle aynı seviyeye gelme şansı yakalamış bir ülkeyiz.

Peki böyle bir başarımın temelinde yatan şey nedir? Yani bir ülke, bir İtalya, bir İspanya tasarımlarıyla bir bütün olarak, bir ülke olarak bu konuyu önemseyerek hareket ederek yakaladığı noktayı bizim 25 yıl gibi bir süre içerisinde gelebilme şansımız nasıl bir olguyla mümkün olabilmektedir? Bunun temelinde demin ifade ettiğiniz gibi hayatını madencilığe adanmış insanların emekleri var. Birincisi bu.

İkincisi, Türkiye 2000'li yıllardan bu yana bütün dünyada tanınmış özel bir statü içerisinde ele alınan bir konumda. Elimizde böyle bir miras var.

Takdir edersiniz insanlar yeteneklerini kullanarak bir noktaya kadar gelebilirler, yeteneklerinin eşik sınırını aşamazlar. Sektör olarak doğal taş madenciliği bu noktadadır. Şayet son düzlüğe gelmiş bir yarış olarak addedersek ilk 10'un içerisinde yer alma hadisemizi bundan sonra madenciliğin tümünü kavrayan ve engel teşkil eden sorunlar çözümlenemezse çok ciddi geriye gidişler olacaktır. Yani gerileme söz konusu olacaktır. Çünkü diğer ülkeler çok basit bir örnek verecek

olursak, Çin’le İspanya’nın ticari ataşeliğinde 17 insan istihdam edilirken sırf doğal taş için, bizden sadece bir kişi olur. O da üç ayda dört ayda bir maaşını ya alabilmektedir, ya alamamaktadır. Bu yaklaşımla ülkemizin genel sorunları dışında işte altın madenciliğiyle gündeme gelmiş çok ciddi bir madencilik karşı hareketi olduğu tartışılmazdır.

Bizler mermer ve doğal taş sektörü olarak 1000 ocak işletmesi, 2500 fabrikası, 7500 atölyesine madencilikle ilgili birinci elden ekonomiyi tutan insanlara bir bir sormuş, sorunlarını tespit etmiş ve bunu Başkanlar Konseyine, TOBB Madencilik Meclisi Başkanlığına ve ilgili bakanlıklara iletmış durumdayız. Sorunların bilinmeyen bir yanı yoktur. Bahsedilen sorunlara kayıtsız kalındığı, hatta yasaların uygulanmadığıdır. Bunu harekete geçiremediğimiz sürece masaların etrafına böyle toplanıp konuşmaktan öteye geçemeyeceğiz. Tartışmaları bence harekete geçirme biçimi üzerinde yoğunlaştırmalıyız. Bu da bu toplantıyla sonuçlanacakmış gibi gelmiyor bize. Saygılar.

BAŞKAN

Teşekkür ediyorum. Buyurun arkadaşım.

ORHAN BORAN

Maden mühendisiyim. Ege Bölgesi Sanayi Odasını temsilen katılıyorum. Ben aynı zamanda İzmir’de agrega üreticisiyim. Agrega üreticilerinin sorunları diğer madencilere göre biraz daha fazla. Ben iki konu üzerine dikkat çekmek istiyorum.

Birincisi, maden devlet haklarında. Diğer tüm madencilerden yüzde 2, yüzde 4 maden devlet hakkı alınırken, bizde yeni uygulamayla bu sene başladı ve üretmiş olduğumuz yani kırdığımız, ellediğimiz uç ürün haline getirdiğimiz malzemedan de devlet hakkı almaya başladılar. Bu da yaklaşık olarak İzmir’de fiyatları normalde üç katına kadar çıkardı. Bilmiyorum İstanbul’da biraz daha fazla herhalde.

Bir diğer sorunsu şu an duyduğumuz, aldığımız bilgilerle taş ocaklarının tekrar valiliklere devri gibi duyular alıyoruz. Taş ocaklarının bu duruma gelmesinin sebebi bildiğiniz gibi Taş Ocakları Nizamnamesi. Eskiden üç yıllık ruhsatlar veriliyordu. Üç yılın sonunda o saha

tekrar ihaleye çıkıyordu. Üç yıl madencilikte çok kısa bir dönem. Üç yıl içinde ancak yolunuzu yapıyorsunuz, suyunuzu getiriyorsunuz, elektriğinizi getiriyorsunuz ve süreç bitiyor. Bu süreci bitirmemek için insanlar da ne yapıyordu? En fazla nasıl taş alıp, en ucuz nasıl mal ederim diyerek kapkaç madenciliği şeklinde çalışıyorlardı. Kızdığımız bir uygulama idi. Böyle çalışan taş ocakları bu yetkiyi Taş Ocakları Nizamnamesinden alan ocaklar. Ancak yeni yeni düzeliyor, belli bir standart geldi, insanlar ruhsat hukuku güvencesine kavuştu. Ocaklar tam iyileşeceği dönemde tekrar valiliklerin kucağına atmamak istiyorlar. Maden İşleri Genel Müdürlüğünde iyi kötü oturmuş bir statü var. Türkiye'nin her yerinde aynı sistemle çalışıyor, aynı hukuk güvencesi, aynı şey gidiyor. Ama bu yerel yönetime geldiği zaman ki biz İzmir'de çok acı örneklerini yaşadık. Bir vali, bir vali yardımcısı bir tarafı tuttuğunda istediği rakibini, istediği şekilde alt etme hakkı var. Bunun çok somut örneklerini yaşadık. Mahkeme belgeleriyle yaşadık. Onun için bu konuda Madenciler Derneğinin, Başkanlar Konseyinin tarafısız kalmamasını, bu konuda sesini net bir şekilde agregacılardan yana tavrı almasını bekliyoruz. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN

Ben teşekkür ediyorum. Evet arkadaşlar, artık şu ana kadar tespit ettiğim üç tane somut öneri var. Bunları son aşamada tekrar bilgilerinize sunacağım. Şimdi Başkan, Sayın Başkan buyurun.

İSMET KASAPOĞLU

Ahmet Eren Beyin söylediği gibi bir hareket, bir eylem, yapılmasında son derece yarar var. Yani bu sektörün her şeye de boynunu uzattığı görüntüsünü vermemesi gerekir. Ama, bununla beraber bizim asıl burada toplantı nedenimiz olan kamu, Oda, sendikalar ve diğer kuruluşlar, özel kesim, üretici kuruluşları, şu konularda işbirliği içinde olmalıdır diye öneriyorum ve bunu burada karar altına alırsak son derece de bana göre doğru bir iş yapmış oluruz.

Efendim dikkat ederseniz çevre ile ilgili sektörümüzün çatışmaları önce Bergama'yla başladı, fakat daha sonra diğer taraflara da sıçra-

ması ve gittikçe ağırlaşmasının bir nedeni var. O neden şu, özellikle ormanla birlikte; Çevre Bakanlığının salt Çevre Bakanlığı olarak bırakılmayıp, Çevre ve Orman Bakanlığı olarak birleştirilmesiyle ivme kazanmıştır. Çünkü orman işletmesiyle maden işletmesi aynı şeydir, biri yüzeyi, öbürü altı. Çevre’de bu iki olay yürütülürken bilimsel davranış gerektirdiği tarafsız uygulamaların ne olduğunu tespit edip onlara direktif şeklinde ulaştıran kurum olması gerekir. Halbuki çevre, bu iki takımdan birinin formasını giydi şu an. Ormanla gittikçe madencilikğin açılmasının tek nedeni budur. Dolayısıyla biz sektör olarak bu işin yanlış olduğunu, nitekim su havzaları konusunda da, çünkü su işlerini de oraya bağladılar. Su havzaları konusunda da yine feryatlar başladı. İptal ediyorlar birçok ruhsatları ve izin vermiyorlar. Onun için biz sektör olarak Çevre Bakanlığının sadece salt Çevre Bakanlığının faaliyetlerini sürdürmesi, çevresel, bilimsel, çevreyle ilgili bilimsel ve teknik konuların incelenip geliştirilmesi ve uygulayıcı sektörlerle bunların nasıl uygulanacağı şeklinde rehber olması gerekir ve bunun kontrolünü yapması gerekir. Biz sektör olarak bundan kaçındığımız yok. Biz, bu öneriyi hep beraber kamuoyuna sık sık açıklamalıyız ve bu konuda hükümet nezdinde de girişimlerde bulunmalıyız diyorum.

İkinci önerim, yine kamu burada belki şey olabilir, ama oda, sendikalar ve biz diğer kuruluşlar, mevcut durumda yasalara aykırı bir şekilde davranan, belediye, özel idare, bakanlık, kim olursa olsun eğer mevcut yasayı hiçe sayar bir şekilde bir davranışta bulunduysa hep beraber karşı çıkmalıyız. Yani biz kendi aramızdaki özel, kamu vesaire şu gibi bakış açılarımızı bir tarafa bırakıp bir kere yasanın uygulanmaması nedeniyle beraber hareket etmeliyiz.

Üçüncüsü, hepimizin ayrı kurumlar olarak görüşleri olabilir, ama bunları biz hep canlı tutmak bizim için doğru değil, sektörü zayıf göstereceği işlem ortaya çıkıyor. Ama bunları yeni yasal öneriler şeklinde bir çalışma başlatıp yine bu grup kendi arasında bir çalışmayı her zaman canlı tutabilir. Yani bir yasal düzenleme ortaya çıktığında görüşlerinin sektör olarak hazır bulundurulmasında son derece yarar.

Odalar Birliğinin geçen haftaki genel kurulunda Başbakanın enerji danışmanı Taner Yıldız var, Kayseri Milletvekili, ona rastladım. Biraz konuştuk bu madencilik konusunda. “Bu maden yasası konusunda yeni bir hazırlık çalışması var, benden bile gizliyorlar. İlk fırsatta Başbakanla bu konuyu konuşup bu çalışmanın ne noktada olduğunu öğrenip sizi arayacağım” dedi. İnşallah yapar. Ama gelin görün ki bakan Enerji Bakanlığı şu an sektörün hiçbir haberi olmaksızın sektörle ilgili çalışmalar yapıyor ve bizim hiçbir şeyden haberimiz olmuyor, verilmiyor daha doğrusu özellikle.

Demek ki üç konuda hep birlikte hareket etmeliyiz ve de bunun canlı tutulmasını ve sürdürülmesinde de Güven Beyin bir önerisi vardı. O şekilde bir grupla bu çalışmayı koordine edelim diye teklif ediyorum.

BAŞKAN

Teşekkür ediyorum Sayın Kasapoğlu. Şimdi ben üç ayrı öneri geldi demiştim, bunlardan bir tanesi aşağı yukarı ikinizin Sayın Önal’la Kasapoğlu’nun önerisi aynı paralelde ve doğrultuda. Kasapoğlu biraz daha detaylandırdı, bunların temel üç noktada çalışma yapmasını istedi. Sonuç olarak şu öneriliyor burada: Deniyor ki, işçi kesimiyle işverenlikle, meslek odası bir araya gelir, Güven Önal hocamızın bir öne-

risiydi, vakıfla birlikte. Bu dörtlü oturup Sayın Eren'in de eylem planı olarak bize ilettiği öneriler de dahil olmak üzere biraz önce de Sayın Kasapoğlu'nun detaylandırđı ve üç ana başlıkta topladığı konuları böyle bir konsensüsü sağlayarak birlikte alışmaladırlar ve yapılacak eyleme de bütün bu sektördeki dernekler, vakıflar, kuruluşlar uymalıdır ve birlikte hareket etmelidirler şeklinde bir öneridir bu. Bu üç öneriyi böylelikle birleştirmiş oluyor muyuz? Evet.

Başka neri var mı bu üç tane önerinin dışında? Ya bu sorunları herkes biliyor, defalarca her platformda yenileniyor, tekrarlanıyor, bunlar belli. Ama buna zm nasıl bulacağız şeklindeki somut, ya mesela Sayın Eren der ki ya kalkalım gidelim bu adamlara şu şekilde hareket edelim. Bu bir öneridir ve eylemdir, artık çalışmanın ötesinde bir eylem planıdır. Bu da o dediğimiz oluşacak birliğe aktarılacaktır. Bunun dışında başka bir öneri veya eylem planını öneren arkadaşım var mı?

-Var.

BAŞKAN

Buyurun Sayın EREN mikrofonta lütfen. Mikrofon dışı. Peki.

BAŞKAN

Sayın Eren kayda girmiyor yalnız.

Efendim ben Sayın Eren'i yıllardır tanırım, bu tür eylemlerde gerçekten vardır. Sadece sözde kalmaz, o söylediklerini birebir yapabilen biridir, biliyorum.

Şimdi aşağı yukarı toparladık. Yapmak istediğimiz ortaya çıkıyor. Bunun dışında varsa başka fikirler, öneriler, burada lütfen tekrar edelim.

Şimdi Sayın Arkadaşım, zaten burada sözü edilen de budur, yani arkadaşlarımızın nerileri de bu. Bakın burada 40 tane arkadaşız biz, herkesin gayet tabii sorumlulukları vardır, bağlı oldukları tabanları vardır, onların istekleri ve talepleri vardır. Güzel de bu sözünü ettiğimiz bakanlıklarla, bizim adımıza kim hareket etsin, herkes bireysel mi

davransın? Hayır diyoruz. Birlikte hareket edelim. Bu birlikteliği işte bu şey yürütsün. Tamam işte bir araya geliyorlar.

Bir dakika Sayın Kasapoğlu. Peki.

İSMET KASAPOĞLU

Ben bu kuruluşu, biraz dedik ya Güven Beyin önerisini, bu bir alt komisyon değil, bu yürütme kurulu olarak kayda geçsin. Yani komisyon değil, yürütme kurulu bu yani buradaki ortak görüşleri yürürlüğe sokacak ve yürürlüğe sokacak tedbirleri de düşünüp ortaya çıkaracak kurul diye düşünüyorum.

BAŞKAN

Efendim sırayla söz vereceğim, söz isteyenler var. Sayın Mustafa Sönmez. MİGEM'in kısa bir şeyi var, onlara söz verelim, sonra sizin.

ARİF KARA (MİGEM)

Bu kanun çalışmaları konusunda daha henüz yeni çalışmaya başlayacağız, daha başlamadık, bir ara verilmişti, bu konuda konseyin ve TÜMMER'in de görüşleri var, hatta yanımda benim burada. Onun için diğer sektörlerden de bu konuda kanunla ilgili görüş ve önerileri varsa bekliyoruz.

BAŞKAN

Evet, MİGEM'in açılımını izledik. Sayın Sökmen sözünü ettiğiniz doğrudur, arkadaşlarımız da teyit ediyorlar. Bunu işte sözünü ettiğimiz arkadaşlarımız izleyecektir ve takip edecektir bizler adına. Evet teşekkür ediyorum MİGEM'e. Söz Sönmez'de.

MUSTAFA SÖNMEZ

Teşekkür ederim Başkan. Anladığım kadarıyla bu oluşan yürütme kurulu bahsedilen sektörlerin başkanlarından oluşacak bir kurul.

BAŞKAN

Hepsi değil. Başkanlar o kadar fazla ki hepsi değil. Beş kişi.

MUSTAFA SÖNMEZ

Dolayısıyla çok hızlı hareket etmek gereği var. Herhalde bunlar da altlarındaki derneklerin yönetimlerinden bunu geçireceklerdir. Netice itibariyle ben burada Türkiye Madenciler Derneği'nin ikinci başkanı olarak evet kararını verdiği zaman yönetim kurulundan geçmesi lazım.

BAŞKAN

Tabii.

MUSTAFA SÖNMEZ

Dolayısıyla bu süreyi belirlerken süratlendirelim ve kurumların yönetimlerinden geçsin. Teşekkür ederim.

BAŞKAN

Sayın Torun, sonra Sayın Ökten. Buyurun Sayın Torun.

MEHMET TORUN

Değerli arkadaşlar, ben bir iki açıklama yapıp daha sonra önerilerimi söyleyeceğim.

Birincisi, biraz önce bir arkadaşımız söyledi, haziran ayının başında bir istihdam paketi çıktı. İstihdam paketinde mesleki eğitim almamış kişilerin meslekte çalıştırılmaması yönünde bir zorunluluk getirildi. Zaten iş kanununda vardı ama bunu biraz daha netleştirdiler. Bunun için bir yönetmelik çıkacak, zannediyorum haziranda çıkan kanunun alt yönetmelikleri çıkacak. Burada tabii ben İsmet Beye katılıyorum, her şey gizli yürüyor ama yine müdahil olabilirsek bu mesleki eğitimi biz Oda olarak yapabileceğimizi düşündük. Çünkü geçen sene haziran başında başlattığımız iş güvenliği eğitimlerinde 3000'e yakın sendikalı olmayan, örgütlü olmayan maden işçisine eğitim verdik. Bu anlamda da önümüzdeki hafta Erzurum Oltu'dayız. 3-4 Temmuz'da Manisa-Soma'da eğitimlerimiz devam edecek. Bir sertifika veriyoruz sonuçta bu eğitime katılanlara. Bu örnekten yola çıkarak mesleki eğitim almamış kişilerin eğitimini Oda üstlenebilir. Yeterli örgütlülüğümüz var

Türkiye'nin her tarafında. Ben sektörün bilgisine sunuyorum, bu bir zorunluluksa bunu Oda rahat yapabilir diye düşünüyorum.

İkincisi, Maden Kanunu ve yönetmelik çalışmaları herhalde altı ay önce başladık. Sektörle birlikte MİGEM'de benim de dahil olduğum dört beş toplantıya katıldık. Ancak şunu söyleyebilirim ki; son yaptığımız toplantıda gördük ki bizim dikkatle incelediğimiz, önem verdiğimiz hiçbir öneri yönetmelik değişikliğinde dikkate alınmamış. Bizim alınmadığı gibi sektörün de alınmamış. Bunu kim hazırlıyor çok merak ediyorum gerçekten. Ne amaçlarla hazırlanıyor ve neye hizmet ediyor dikkat etmek gerekir. O anlamda ben geçen hafta Enerji Bakanlığı Müsteşarını meslektaşımızdır kendisi ziyaret ettiğimde bana bir zarf gösterdi, “yönetmelik önerileri burada, henüz bakamadım, siz önerinizi verin bana zarfa koyayım” dedi, aldı zarfa koydu. Kanun değişikliğini sordum, kanun değişikliğine de başlayacağız dedi, bir çalışma düşünüyoruz dedi, ama ben de aynı şekilde İsmet Bey gibi sitemimizi ilettim, “haberimiz olmuyor, biz değişiklikleri birlikte yapmamız gerekir” dedim, ama çok da yol aldığımızı göremedim.

Şimdi değerli arkadaşlar, bunun adı Maden Kanunu oluyor, sonuçta bedelini bizler ödüyoruz. Ahmet Beyin dediği gibi iş işten geçtiği de

çok oluyor, ama şuna da üzülüyorum. Maden İşleri Genel Müdürlüğü çoğu meslektaşımız, arkadaşlarımız bir çalışma başlatırken o kadar ketum, o kadar gizli yapıyor ki bu kamuya açık bir kanun çalışmasını üç beş kişi yapıyorlar, daha sonra çağırıyorlar, hazırlanmış bir metni ele alalım şunun üzerinde cümlelerle oynayabiliriz, virgülleri değiştirelim, noktasını değiştirelim diye, özünde çok yol alamadığımız bir çalışmaya sizi müdahil etmeye çalışıyorlar. Biz Oda olarak ya hayır biz bunda yokuz, çünkü özü değişmiyor bunun dediğimiz zaman hep oyun bozanlık yapmış gibi addediliyoruz ya da evet demek durumunda kalıyoruz.

Şu anda yapılacak Maden Kanunu çalışmalarının sektörden gizlenmesinin nedeni bence şu: Çıkacak kanunun sektörün lehine olmayacağı açık değişiklikler. O nedenle herhalde.

ARİF KARA

Önemli değişikliklerimiz, “her bölgede madencilik yapılmayacak, her kurum, kişi madencilik yapmayacak” gibi kanunun ana omurgası böyle olacaktır.

MEHMET TORUN

Yani tabii şimdi burada madenler hepimizinse bu kararı bizler vermeliyiz, örgütler vermeli, sektör vermeli. Ben oradan yola çıkıyorum. İçeriği ne olur çok bilemiyorum ama olumlu da olsa, olumsuz da olsa kararı bizlerin vermesi gerektiğini düşünüyorum. Katılımcılık bunu gerektiriyor, demokrasi bunu gerektiriyor. Ben asıl yanlım bu zihniyette olduğuna inanıyorum.

Yine taş ocaklarının valiliklere devriyle ilgili çalışmanın olduğunu ben de biliyorum. Bununla ilgili hem Orman ve Çevre Bakanlığındaki yetkililerin, hem de Enerji Bakanlığındaki yetkililerin de bunu net olarak söylediklerini duydum. Bu konuda önerilerimizi götürdük. Bunun doğru olmayacağını, geriye dönüş olacağını, ara bir formülün en azından bulunması gerektiğini önerdik ve görüşümüzü de kendilerine yazılı olarak resmi olarak ilettik.

Şimdi arkadaşlar sorunlar ağır. Sonuç konuşmamda da kısaca

değineceğim ama geçen gazetede okudum, Zonguldak maden işçisi alıyor Çin'den. Bunu yazan gazeteye bakarsanız Zonguldak'ta maden işçisi bulunamıyor diyor ve Çin'den işçi getiriyorlarmış. Yani bu duruma düştük. Zonguldak gibi 150 yıllık bir üretim kültürü olan bir yerde maden işçisi bulunamaması aklınıza yatıyor mu gerçekten? Yoksa çok daha ucuza 100 dolara işçi mi ithal edilecek dışarıdan? Bunun hesapları mı yapıyor? Bunlara iyi bakmak lazım. Dolayısıyla biz bunları yaparken tabii ki insanca yaşayabilecekleri bir ortamda herkesin üretimden yana olmasını savunduk, dün de savunduk, yarın da savunacağız. Ama bunun koşullarının oluşması gerekiyor. Ben öneri olarak şunu söyleyeceğim arkadaşların önerileri tabii dikkate değerdir, değerlendirmek lazım. Yönetim kurullarımızda bunları incelememiz gerekiyor. Ama Güven Hocamın dediği gibi eğer katılımçılık anlamında sonuç almaya kolaylık sağlayacaksa da diğer yer bilimleri odalarıyla da bunları görüşmemizde fayda var diye düşünüyorum, jeoloji ve jeofizik mühendisleri odaları da sonuçta bu sektörün bileşenleridir, meslek odalarıdır, bir sürü çalışanları var. Onlara bunları götürebiliriz. Bu toplantının sonuçlarını götürebiliriz, birlikte bir şeyler üretebiliriz. Ben şimdilik bunları söylemek istiyorum.

BAŞKAN

Buyurun Sayın Ökten.

CEMİL ÖKTEN

Ben kendi görüşümü anlattım Mehmet Bey de Odanın görüşünü anlattı. Şimdi sektörün her şeyden önce bu şekilde bir davranışı ilgili bakanlıkların neden böyle davrandıklarını çok açıklar bir örneği bu.

Kanaatimce sektör örgütlü, birlikte yaşayabilme koşullarını oluşturabilmesi için önce kendi iç disiplinlerine, kendi çalışma formatına bir düzenleme getirmesi gerekir. Yani demokratik bir yapıdan bahsediyorsak onun kuralları, koşulları vardır, temsilin tarifi vardır. Burada genel müdürlük ya da ilgili bakanlık bugün Enerji Bakanlığı yarın Çevre Bakanlığı bana sen evrak getir deyip ben götürüyorsa, öbürü onu götürüyorsa o zaman burada bir örgütlülüğün ya da sektör bir-

liğinden bahsetmek mümkün değildir. Zaten bu özeni göstermediği içindir ki bugüne kadar 94'lü yıllarda okuduğunuz mektup haliha-zırda geçerliliğini koruyor. Sorduğunuz sorunun temelinde aslında doğru bir şey var. Örgütlenmeden anlayacağımız yeni bir örgütlenme olmamalı. Ama bugüne kadar ki varolan örgütlerinin neden bir türlü sağlıklı çalışmadığını da sorgulamamız gerekiyor. Bence bu eylem-den önce, eylem kararlarından önce bunları sorgulayabilecek kendi içimizde çıkan tartışmaları ve sonuçların üretileceği toplantıların veya kararların alınması gerekiyor. Burada sektörün temsili nasıl, ne şekilde olur? Örgütler nasıl birbirleriyle iletişim kurarlar? O demin söylediğim, daha doğrusu toplantının başında gündeme getirilen ayrılıklara ya da bir araya gelmeye engel olan o dört veya beş önemli konuda dikkate alınarak bir uzlaşma formatı ya da tanımı getirilmesi gerekiyor. Bütün bunlardan sonradır ki bu hayata geçirilebilir, yoksa hayalcilik olur.

Burada ben çok iyi biliyorum ki başka kurumlar ya da birlikler adına bir şey söylemeyeceğim onlar kendileri bilirler. İsmet Beyin önerilerinde değindiği “arkasında duralım, beraber gidelim” denilen şeylerin bazılarında farklı düşünceler var. Yani bu kendi yönetim ku-rullarında ya da genel kurullarında ya da örgütler arasında bu farklılıklar giderilmeden nasıl bu birlikte hareket yapılabilir bu olamaz da. Yani olamayacak bir şeyi şimdiden olabilirmiş gibi söyleyip yarın bir hayal kırıklığı yaşamaktansa onun olabilmesini sağlayacak ilk başta uzlaşmanın şartlarını oluşturacak meselenin halledilmesi lazım.

BAŞKAN

Atılğan söz istemediniz mi? Bir dakika buyurun.

ATILGAN BEY

Şimdi TÜMMER’de konsey ne ise onun için kusura bakmayın, şimdi Cemil Bey kardeşim biraz fazla heyecanlı tabii.

CEMİL BEY

Öyle duydum da. Yanlış duymadım.

ATILGAN SÖKMEN

Şimdi konuları adım adım izlemek lazım eğer bu işin içindeyseniz. Arkadaşların bahsettiği görüş bundan aylar evvel bakanlıkta yapılan ve tüm sektörün bir araya geldiği toplantıda sizlerin de içinde bulunduğu oluşturulan çalışma komisyonları onlarla ilgili görüştür. Bizim buradaki konuştuğumuz bakanlık katında yeni bir politika oluşturmaya dönük bir çalışmadır. O geçmişte zaten onda herkes bulundu, hiç burada bulunmayan var mı?

CEMİL ÖKTEN

Yazılı görüş vermedik ama. Yani burada benim içinde bulunduğum toplantılara katılmakla birlikte kurum adına kendi yönetimde bulunduğum yer adına yazılı görüş vermedim. Bakanlık çünkü olayı şöyle tarifledi: Hayır bu meseleleri konuşmaktan kaçınmamak lazım, niye sıkıntı yapıyorsunuz ki.

ATILGAN SÖKMEN

Ama konumuz o değil ki. Karşılıklı lütfen.

CEMİL ÖKTEN

Ama önemli. Bir yandan başka söylüyoruz bir yandan başka.

BAŞKAN

- Tabii burada temel amacımız aynı, yöntemde ayrılabiliriz. Bu amaca yönelik burada çaba koyuyoruz, arkadaşlarımız yüzlerce kilometreden bu amaçla geliyor buraya, bu çaba için geliyor. O nedenle önermelerimizi yaparken lütfen birbirimizi anlayalım, sık sık konuşalım. Konuşarak anlaşalım diyorum ben. Buyurun.

-Cemil Beye cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN

Yok karşılıklı cevap olmasın da yanlış anlaşılma olabilir.

A. SÖKMEN

Burada bir ayrılık varmış, düşünce ve hareket tarzı varmış gibi

ele alındı bir şey. TÜMMER adına katıldığımız toplantılardan birinde şöyle dendi: Önümüzde bu yönetmelikler var, kurumlar ve dernekler ve birlikler bu yönetmeliklerle ilgili incelemelerini yapsınlar uzunca bir süre içerisinde, önümüzde bir hafta var, bu hafta içerisinde MİGEM'e görüşler iletilsin, bu görüşler izlensin ve tartışılsın değişiklik nasıl olacak diye. Bütünün olduğu bir yerde, bütüne yönelik bir ifade tarzından görüş verilmiştir, ayrıca bir görüş söz konusu değil. Anlaşılma yanlış.

BAŞKAN

Anlaşıldı. Neticede şunu söylüyoruz: Lütfen yanlış, bazı şeyler var kemikleşmiş görüşler var bunları bırakalım. Yani şudur, budur, saygı duyarız, katılmayabiliriz, ama arkadaşımızın görüşüne saygı duyarız, katılırız, katılmayız, ayrıdır. Ama şurada tek bir amacımız var. Sektörün gelişmesi ve yücelmesi için neler yapmalıyız? Şimdi bunun için önermeler var, yine de arkadaşları dinleyeceğiz, burada amacımız tek, o nedenle farklı görüş varsa şimdiye kadar oluşandan.

MİGEM tekrar söz istiyor, buyurun.

ARİF KARA

İl Özel İdare ve Belediye Gelirleri Kanunuyla ilgili önerim.

İl Özel İdareleri ve Belediye Gelirleri Kanunu teklifi yapılmış, geri çekildi 27 Mayıs'ta. Ancak orada madenciliği ilgilendiren bir konu var, İşyeri açma izni harcı ruhsatının bu kanunda belirtilen kısmında.

54. Madde'de, ruhsatın bu kanunda belirtilen yetkili idareden alınıp alınmadığına bakılmaksızın bir işyerinin açılması, işyeri açma izni harcına tabidir. İşyeri açma izni harcı metrekaşe başına 1 YTL'dir ve 300 metreyi aşan işyerinin aşan kısmı için yüzde 50 indirimli olarak hesaplanır.

Şimdi bundan gidilirse 25 hektarlık bir alan için arkadaşların dediği gibi 125 bin YTL gibi bir meblağ çıkıyor. Dolayısıyla bu geri çekildiği için çalışma yapılıyor.

BAŞKAN

Dikkat çekiyor MİGEM. Evet buyurun Sayın KARA,

ARİF KARA

Bu koşullar bu çalıŐmalara ilave edildi, metrekaresi aşan alan için hesaplar kesildi. Bu konuda İçişleri Bakanlığının gürüŐü alındı. BaŐbakanlıđa ulaŐıldı ve bu konudaki öneriler toplandı ama bundan sonra sektöre iletilecek.

BAŞKAN

Teşekkür ediyorum.

Evet Şimdi saygıdeğer arkadaşlar, önermeler yoksa yeni bir öneri getirilemiyorsa, mevcutlar üzerinde konuşacağız ve ben Sayın Oda Başkanına da bu işi düzenleyen kuruluş olarak bu toplantıdan ne bekliyordunuz, niçin böyle bir toplantıya gerek duydunuz, sağ olun, var olun bizi bir araya getirdiniz. Amacımız neydi, bu toplantı o amaca hizmet etti mi? Bu değerlendirmeyi yapsın. Tek bir öneri var. Onun dıŐındaki önermeler zaten o birinci önerinin çalışma kapsamı içerisinde değerlendirilecektir.

Buyurun. Evet son sözü veriyorum.

MEHMET TORUN

Teşekkürler Sayın Başkanım. Değerli arkadaşlar, ben öncelikle açılıŐta söylediğim teŐekkürle başlamak istiyorum. Gerçekten bu zor koşullarda bir araya gelmek meziyet gerektiriyor. Bu, zannediyorum madencilere özgü bir Şey olsa gerek. Her türlü zorluğa karşı bir araya gelip inandığımız değerleri savunmak önemli.

Tabii ülkenin sorunları var, çözümleri zor, sektörün de sorunları var, çözümleri zor. Borçların arttığı, cari açığın arttığı, ülkede siyasi krizin yaşandığı, borçların biriktiği bir ortamda bizler kendi sorunlarımıza çözümler arıyoruz.

Tabii bu çözümler çok kolay değeril, keşke burada hemen bir mucize olsaydı, sihirli değernekle halledilebilseydik, ama bu kadar kolay değeril.

Şunu da herkesin bilmesi gerekir. MMO'nun itirazları siyasi iradeye karşıdır. Yanlış politikalara karşıdır. Yani sektöre karşı bir itirazımız olamaz zaten, çünkü hepimiz sıkıntı yaşıyabiliyoruz. Meslektaşlarımızın da Oda çalışanları olarak sıkıntılı bir süreçten geçtiğini biliyoruz. Ama ben bir iki konuyu da aydınlatmadan geçemeyeceğim. Örneğin kamu yararı ifadesinin somut olarak anlaşılması gerekir dedi arkadaşlarımız konuşurken. Özelleştirmeye bakıştan tutun da uç ürünle ilgili konular, yabancı sermaye gibi başlıklar vardı. Ben çok uzatmayacağım, çünkü zaman da azalıyor.

Arkadaşlar biliyorsunuz madenler 168. maddede belirtildiği gibi devletin hüküm ve tasarrufu altında, yani hepimizin malı. Dolayısıyla hepimizin malını en uygun şekilde kullanma kararı almakta bizlere düşüyor. Türkiye'deki politik uygulamaların ve siyasi tercihlerin nasıl yapıldığını gördüğümüzde bizlerin kanun ve yönetmelik değişikliklerindeki dışlanmamızda buna yeteri kadar müdahil olamadığımızın bir göstergesi.

Şunu söylemek istiyorum: Biz siyasi iradeye ne kadar etkili ve hızlı müdahale edebilirsek belki çözüm bulabiliriz. Buradaki tüm konuşmalarda istenen sonuçlar bu diye düşünüyorum.

Kamu yararındaki kastımız her şeyin şu anda kamulaştırılması, devlet tarafından yapılması değil elbette. Kapitalist üretim ilişkileri içinde hepimizin bildiği bir gerçek var, özel sektörün de bir payı, bir yeri var. Benim şahsi düşüncelerim, Odanın örgütsel düşünceleri sizlerden farklı olabilir. Daha farklı bir dünyayı savunabiliriz, ama yaşamın bir gerçeğinden de hareket etmek durumundayız. Dolayısıyla burada her şeyi devletleştirelim, kamulaştıralım tartışması yapmıyoruz. Dolayısıyla burada sektörün sorunlarını çözmek, üretim ilişkilerini, kamu yararı dediğimiz kaynak kaybı olmadan mühendislik bilimini kullanarak, çevreye duyarlı şekilde ve ülkenin lehine olarak planlamak, havza madenciliği şeklinde planlamak da kamu yararının birer alt başlıkları diye düşünüyorum.

Tabii özelleştirmeye bakışımız farklı olabilir. Biz Oda olarak özelleştirmeye itiraz ediyoruz, gerekçemiz de açık. Mülkiyet değişikliğiyle

verimliliğin artacağını savunmanın çok doğru olmadığını düşünürüz. Eğer öyle olsaydı, özel sektör hep verimli çalışsaydı, özel sektörde iflaslar yaşanmazdı. Ama hepimizin bildiği gibi ciddi anlamda iflaslar yaşanıyor özel sektörde. Demek ki her özel sektör verimli olamadığı gibi her kamu sektörü de verimsiz olamaz. İktisat biliminde bunun ispatı olmamış henüz.

Burada tartışmayı “özelleştirme mi olsun, kamulaştırma mı olsun” tartışmasını ortam olmadığı için açmayacağım ama burada da bizim özelleştirmeye karşı olmamız, birebir özel sektöre karşı olmamız anlamında değildir. Onu açmak için bunları söyledim.

KİT’lerin durumu da malum. KİT’lerin bu durumunu bu haliyle savunmak mümkün değildir. Özerkleştirmeyi, ama özerkleştirmenin tüm çalışanların katılımıyla, temsiliyetiyle yapılmasını da Oda olarak savunuyoruz.

Yine tekelleşmeyle ilgili Mustafa Bey’le biraz önce sohbet ettik, gerçekten çok tehlikeli bir durum var arkadaşlar. Dünyada 10 tane firma ki bunun çoğu aile şirkettir, dünyanın madenlerinin yüzde 85’ine sahip oldu. Özellikle metal madenleri başta olmak üzere, endüstriyel hammaddeler başta olmak üzere tüm sektör artık bize yabancılaşıyor, elimizden kayıyor. Sıkıntı burada, tehlike burada. Bunu görmemiz gerekiyor. Bizler müdahale edemeyeceksek bu ülkenin insanları olarak bırakın mühendis olmayı bir tarafa, ülkenin insanları olarak müdahale edemeyeceksek şu tartışmaların hepsi ayakları havada kalan tartışmalar olacaktır. Türkiye’de şu anda pek çok saha kapatılmış, çoğu da ya yabancı sermayeli şirket ya da onun taşeronları tarafından. Sizler, yani sermayesini yatıran arkadaşlarımız, ya o şirketler içerisinde eriyip gideceksiniz ya da onların taşeronu olma durumuna düşeceksiniz ki, bu bizlerin istediği bir durum değildir. Oda olarak da buna itiraz ederiz. Onun için bu konuda birlikte hareket etmek gerekiyor.

Tabii petrol fiyatları 200 dolara tırmanıyor, enerji maliyetleri artıyor, enerji direkt bizleri ilgilendiriyor. Oda olarak sektörün teşvik edilmesini, sektöre teşvikin çıkarılması gerektiğini vurguladık, yasa çalışmalarında bunları sürekli söyledik, bugün de söylüyoruz. Böl-

gesel teşviklerin yeterli olmadığını, özellikle iş güvenliği alanı başta olmak üzere, enerji başta olmak üzere her türlü teşvikin sektöre verilmesi gerektiğini, sektörün yaşaması gerektiğini söylüyoruz. Çünkü madencilik sektörünün işsizliğin ilacı olduğunu söylüyoruz. Diğer sektörlerin dinamosu olduğunu söylüyoruz, ama bu konuda bir türlü sesimizi duyuramadık, bu toplantıdan sonra umarım duyururuz.

Değerli arkadaşlar, biz Oda olarak tüm faaliyetlerin insanın refah ve mutluluğuna hizmet etmesi gerektiğini düşünüyoruz. Madencilik de bunun bir boyutu. Tabii ki sermayesini yatırımların bir de kazanç elde etme talebi olacaktır. Bu da sistemin gereği olarak doğal karşılanmalıdır. Ama burada daha çok toplumsal önceliklere göre belirlenmiş bir madencilik politikası olmaz ise hiçbirimizin hayatta kalma şansı yoktur.

Konjonktürel olarak madencilik revaçta gözükebilir. Hindistan ve Çin'in talepleri bir nebze olsun nefes aldırabilir, ama mermerde başlayan düşüş ki global krizden etkilendiğini zannediyorum. ABD'den başlayan krizin diğer sektörlerle de hızlıca yayılacağını tüm madencilerin kazma kürek bırakarak iflas ettim deyip ağladığını duyacağız ki bu durum, sadece piyasa koşullarına teslim olmanın bir sonucudur. Bunun için mutlaka bir madencilik politikasını rasyonel bir temelde oluşturmamız gerekiyor. Bu amaçla bir madencilik şurasının toplanmasını, yine bizlerin katılımıyla, bakanlığın desteğiyle ve bir politika belirleme anlamında önemli olduğunu düşünüyorum. Bizlere bu ortamı sağlayan MTA Genel Müdürlüğümüze, katkı koyan sizlere, emeği geçen herkese, Odam ve şahsım adına tekrar teşekkür ediyorum. Sizlere, tüm meslektaşlarıma, tüm madencilere kazasız, sağlıklı, mutlu bir yaşam diliyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN

Teşekkür ediyorum Sayın Torun.

Buyurun.

-Benim bir maden mühendisi olarak sürekli rahatsız olduğum iki kavram var. Görüntü kirliliği ve doğanın tahrip edilmesi. Madenciler olarak bizim işimiz doğayla, doğayla savaşıyoruz. Dolayısıyla kamuo-

yu bunu kullanıyor olabilir. Ama bizim bu kavramların dışında kural-sız madencilik diye kullansak daha iyi olacak. Bunlar görüntü kirliliği ve doğanın tahrip edilmesi yerine. Kamuoyu kullanıyor bunu, bizim kullanmamamız gerektiğine inanıyorum.

BAŞKAN

Peki teşekkür ederim, ben de.

Tabii buyurun.

İSMET KASAPOĞLU

Efendim Sayın Oda Başkanımız, ilgili kurumlara teşekkürlerini iletti. Birden aklıma geldi, haksızlık yapmayalım. Biz de Sayın Torun'a sektör adına teşekkür borçlu olduğumuzu ifade edelim. Çünkü neden? TMMOB'un genel kurulunda altın madenciliği aleyhine bir önerge verildi. Bu önerge, altın madenciliğinin yapılmaması doğrultusunda. Mehmet Torun bizim Oda Başkanımız olarak bu konuya şiddetle tepki gösterip o genel kurulda mücadelesini yaptı, sonuç ne olursa olsun bu sektör adına takdire şayan bir davranıştı, kendisine huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

BAŞKAN

Teşekkür ediyorum bu özverili davranışları nedeniyle. Kapatmaya-çağım daha bir dakika, o kadar erken değil. Buyurun söyleyin, sonra Torun'a vereceğim. Buyurun Sayın Hocam.

GÜVEN ÖNAL

Teşekkür ederim Sayın Başkan. Benim bahsedeceğim konu, son günlerde Bakanlar Kurulu'ndan da geçip bir yasa olarak Kyoto Protokolüne Türkiye'nin taraf olması konusu. Bu konuyu burada vurgulamak istiyorum, tüm maden ve sivil toplum örgütleri ve diğer kamu kurumlarının da burada bulunması nedeniyle. Kyoto Protokolü gerçekten Türkiye'nin çıkarlarıyla yüzde 100 zıt olan bir protokol ve buna hepimizin karşı çıkması gerekiyor. Nedeni de Türkiye'nin önümüzdeki yıllarda başka seçeneği yok, yani bütün enerjiyi, özellikle kömürden elde edecek. Elektriğini kömürden elde edecek. Fabrikalarda

kömür kullanacak. Çünkü bunun tersini düşünmek safdillik olur, bu fiyatlarla Türkiye bu ağır yükü kaldıramaz. Dolayısıyla kömür kullanımının sınırlandırılması veya Türkiye'nin altından kalkamayacağı birtakım yatırımların yapılması mümkün görülemediğinden tüm kurumları ben bu protokole karşı çıkmaya çağırıyorum. Yani ben kişisel olarak vakıf yönetimine de getireceğim bir makale hazırladım, bir bildiri. Bunu tüm Meclis üyelerine, tüm milletvekillerine, tüm kamu kuruluşlarına, tüm Bakanlara göndermek durumundayım. Arzu eden sivil toplum kuruluşlarına da bunu gönderirim. Yani buna topluca karşı çıkmamızın da Türkiye'nin geleceğinin ipotekten kurtarılmasını da, çünkü şu anda ipotek altında, çok büyük yararı olduğunu düşünüyorum. Teşekkür ediyorum.

Ben de Oda yönetimine, Oda Başkanına bu daveti gerçekleştirdiği için, bu toplantıyı düzenlediği için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN

Sağ olun. Son söz, tekrar son söz diyorum, artık bir defa son söz yok. Buyurun.

MEHMET TORUN

Özür diliyorum Sayın Başkan, iki konuda kısa bir açıklama yapayım. Birincisi, oda olarak Kyoto Protokolüyle ilgili bir çalışma yapıyoruz,

BAŞKAN

Pardon burada bir konu geldi, benim bilgilerimin ışığında, ancak İsmet arkadaşımız dile getirdi, önemli bir konuydu o, altını çizerek geçti TMMOB Genel Kurulundaki olaylar, bu konuda kısa bir bilgi aktarırsanız arkadaşlara.

MEHMET TORUN

İki konuyla ilgili söz aldım zaten, biri Kyoto Protokolüyle ilgili, gerçekten hocamın dediği gibi biz de bu konuyu dikkatle takip ediyoruz. İkincisi de TMMOB Genel Kurulundaki konuyla ilgili bilgi vereyim diye düşündüm.

Kyoto Protokolü, çevresel önceliklerle yola çıkıldığı gibi gözükün, karbondioksit emisyonunun 1990 yılı değerlerinin altına düşürülmesini hedefleyen bir uluslararası belge. Türkiye buna imza attı, ABD henüz imza atmamıştır, Avustralya atmadı. Geçenlerde Rusya ve Ukrayna imzaladı, ama Rusya ve Ukrayna gelişmekte olan ülkeler statüsünde olduğu için onlara biraz toleranslı davranıldı. Ne hikmetse o yıllarda bizim yetkililer “biz gelişmiş ülkeyiz, bu şekilde değerlendirin” demişlerdir. Yani bu tolerans uygulamasının dışında kalmışız takip ettiğim kadarıyla. Türkiye’de şu anda 300 milyon ton yıllık karbondioksit salınımıyla kişi başına düşen karbondioksit miktarı açısından dünya ortalaması sınırında. ABD 25 ton civarında, OECD ülkeleri 16 ton civarında karbondioksiti atmosfere bırakmaktadır.

Tüm salınan karbondioksitin yüzde 30’unu sadece ABD atmosfere veriyor. Avustralya yüzde 4’ünü veriyor imzalamıyor, ama Türkiye ki hocamın dediği gibi kendi kaynaklarını kullanma aşamasında olan gelişmekte iddialı olan ülkemizi bu anlamda kısıtlıyoruz. Bu da kapitalist üretim ilişkilerinin bir sonucu, çünkü bir karbondioksit emisyon borsası oluşmuş. Diyorlar ki gelişmemiş ülkeler zaten yeterince emisyon çıkartmıyorlar, onların hakkını satın alın, siz yine yapın kirletmenizi. Yani amaç doğayı, dünyayı kurtarmak değil. Burada bir ilginç bir durum var. Çevreyi kirletelim gibi bir iddiamız olamaz. İşte akademisyenlerimiz burada, bilim adamlarımız burada, mutlaka onların önlemlerini alalım. Karbondioksiti azaltmayı nasıl yaparsak yapalım, ama o tür bir protokole gözü kapalı imza attığımızda onun maliyetini çıkarmış DPT, Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın (GSYİH) yüzde 1’i ile 3’ü arasında değişiyormuş fatura. Yani 50 milyar dolarla, 150 milyar dolar arasında bir fatura gelecek. Zaten zar zor ayakta kalmaya çalışan bir ülke için bunun ne kadar kritik olduğunu bilgilerinize sunmak istedim.

Arkadaşlar ikincisi de TMMOB Genel Kurulumuzu yaptık, iki yılda bir yapıyor. 23 meslek odasının delegeleriyle yapıyor. 28-31 Mayıs tarihlerinde yapıldı, biz de delege olarak katıldık. 100 delegasyonu var MMO’nun. TMMOB bizim üst örgütümüz. Tabii burada her türlü sorun çok net tartışılıyor. Hatta genel kurulda bir karar çıktı,

mühendis kökenli beş tane bakanın üyeliklerinin düşürülmesi talebiyle disiplin kuruluna sevki kararı alındı. Buna Enerji Bakanı ve Çevre Bakanı da dahildi mühendis kökenli olduğu için. Çok tartışmalı geçti, doğru mudur değil midir yöntem olarak? Usül olarak çok ciddi incelendi ve sonuçta 190'a karşı 225 oyla bu beş bakanın ülke kaynaklarını talan ettikleri, peşkeş çektikleri ve yabancılara sattıkları şeklinde bir gerekçeyle odalarının disiplin kurullarına sevki öngörüldü.

Yine orada bazı arkadaşların önergesi oldu madenlerle ilgili. Şöyle diyordu önerge kısacası: Maden Kanunundan bahsederek, altın madenciliğinin ve siyanür kullanımının yasaklanması ve TMMOB'un buna karşı mücadele etmesi şeklinde idi. Biz 10 arkadaşımızla bir önerge hazırladık o paragrafın değişmesiyle ilgili. Biz daha genelleştirdik, madenciliğin bilime ve akla uygun yapılması gerekir deyip de siyanürle üretim yapılmasını demekle bilimi inkar etme anlamına geldiğini, çünkü sonuçta siyanürle altın üretiminin ve zenginleştirmenin de bilimsel bir yöntem olduğunu ve dünyada uygulandığını söyledik. Dolayısıyla iki cümleden birisinin kaldırılmasını talep ettik. Ya akla ve bilime uygun yapılması cümlesini kaldırın ya da bunu kaldırın dedik. Kendi doğruları oydu, itiraz ettiler. Sonuçta ortam çok gerildi, birkaç kişi söz almak durumunda kaldık, 7-8 tane maden mühendisi peş peşe söz aldı. Salon çok gerildi, divan ara vermek zorunda kaldı, daha sonra ortam gerilmeye başlayınca önergeyi geri çektik. Çünkü oylama yapıldı, oylamaya itiraz edildi, çalışmaya tekrar başladığında saat 22 civarıydı.

Oda olarak değişiklik önerimiz şuydu: Madenlerin gerçek sahibi halkımızdır, bunun kamu öncelikli olarak planlanması ve değerlendirilmesini TMMOB dikkatle takip etmesi gerekir. Özellikle uluslararası tekellerin dayatmalarına karşı mücadele edilmesini tabii ben birebir okuyamıyorum, aklımda kalanları söylüyorum sömürüye itiraz ettiğimizi ve siyanürle uğraşırken, asıl hammadde ve kaynak kaybının hızla yapıldığını ve buna itiraz etmemiz gerektiğini söyledik. Oradaki görüşümüz de çok dikkat görmedi o dediğim gergin ortam nedeniyle. Bu bilgiyi de size aktarayım.

TMMOB, bizim için önemlidir. Orada bazı sorunlar yaşayabiliriz

ama oradaki arkadaşlarımızı da bilgilendirmek gerekir. Nasıl kamuoyunu bilgilendirmek zorunluluğumuz varsa, oradaki meslektaşlarımızı da bilgilendirmek yine bizlere düşüyor. O konuda çalışma yapmak da Odamıza düşüyor diye düşünüyorum. Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN

Ben teşekkür ediyorum.

Bir şey soracağım pardon. Sonuçta o önerge olduğu gibi kabul edildi mi?

MEHMET TORUN

O önerge, ilk şekliyle geçti.

GÜVEN ÖNAL

Ben geri çekildi gibi anladım da.

MEHMET TORUN

Hayır, Sayın Hocam, önergeyi oylattık, divan bizim değişikliğin kabul edildiğini söyledi. Sonra çok ciddi bir tartışma yaşadık, olay çok kırıcı boyutlara gittiği için geri çekmek durumunda kaldık önergemizi.

BAŞKAN

Peki teşekkür ediyorum.

Saygıdeğer konuklar, saatlerdir buradayız, sabrınız için hepimize teşekkür ediyorum. Ben son sözlerle bir toparlama yapıp bağlayacağım. Ancak bir noktayı Bayram arkadaşımın dikkatine sunmak istiyorum. Galiba yanlış ifade oldu, lütfen bu lafı kullanmayalım. Çevreyi madenciler tahrip eder, etmek durumundadır değil, çevreyi değiştirir. Bunu başkaları da kullanıyor, tahrip eder. Biz tahrip etmiyoruz, değiştiriyoruz, o topoğrafyanın gereğidir. Belki aynı noktaya geliyor, tahrip etmek biraz tehlikeli bir laf. Bunu uyarılmış olayım. Bu sözcük farklı kullanılıyor, o nedenle bunu kullanmayalım.

Efendim şimdi buradaki saatlerce toplantı sonunda ben şunu not

aldım özet olarak. Kamu yararı kavramı, madenlerin devlet eliyle işletmesi anlamına gelmediği, topluma madencilğin vazgeçilmez olduğu anlatılmalı. Buradan madencilik sektöründe birlikle, beraberlikle ayrılmalıyız diyoruz. Ülkemizde madencilğin yapılmaması yönünde büyük bir çabanın olduğu dile getirildi. Madencilik sektörü olarak organizasyon eksikliği olduğu ifade edildi. Ülkemizde bir madencilik politikasının olmadığı vurgulandı. Gençlerin, genç kuşağın madencilik sektöründe arkadaşımızın biri ifade etti, hep aynı kişilerin görüyoruz, gençler neden yok dedi, ilgisiz kaldıklarını ifade ettiler.

Mevcut yasalar uygulanmıyor veya yöneticilerin keyfi davranışlarına alet ediliyor dendi. Taş ocakları ve bazı madenlerin tekrar il özel idarelerine devrinin çok tehlikeli bir davranış biçimi olduğu ifade edildi. Çevre Bakanlığı'nun Orman Bakanlığı ile birlikte olmasının sakıncası dile getirildi ve bunların ayrışması gerektiğini, her ikisinin de kaynakları kullandığı, doğal kaynakların, çevrenin bunlardan çok farklı bir misyonunun olduğu ifade edildi. Bunlar ifade edildi ve buraya bazı önermeler geldi. Eylem planı önerildi. Bunun dışında bir başka öneri geldi, acaba kesin bir öneri değildi ama bir şura mı toplamalıyız dendi. Bir ortak bileşke, bir öneri vardı. Burada sektörün çok ivedi bu sorunlarına birlik ve beraberlik içinde hepimizin adına dört tane örgütün bir araya gelerek sık sık bu işlemi takip etmeleri ve bu örgütlere bilgi aktarmaları ve gerekeni yapmaları bunun için ifade edildi. Tabii ki diğer bazı önermeler de vardı, bu önermeler aslında sözü edilen bu birlik beşli grubun gündemini elbette ki oluşturacaktır.

MMO'dan rica edeceğiz, bu toplantının kayıtlarını lütfen buraya katılan sektör temsilcilerine iletisin. Orada burada tartışılan konuları tekrar bir gözden geçirelim ve benim özellikle bir meslektaşınız olarak ricam da hep birlikte olalım lütfen. Farklı görüşlerimiz olabilir.

Kamudaki arkadaşlarımızın zorluklarını anlıyorum. Burada kolay değil, hem kamuda devlet görevi yapacaksınız, hem sektörünüzün sorunlarına ters şeylerle karşı karşıya kalacaksınız. Bu da kolay bir olay değil, ağır bir yük. Bunuda kabullenelim.

Katılımınız için hepimize teşekkür ediyorum. Başta MMO, MTA ve

bu toplantının mutfağında, geride görev yapan bütün arkadaşlarıma teşekkür ve şükranlarımı arz ediyorum. Geldiğiniz için de size tekrar teşekkür ediyorum. İyi günler diliyorum.

**ETKİNLİKTEN
FOTOĞRAFLAR**

